

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ' ΑΘΗΝΑΙ ΙΟΥΝΙΟΣ 1923 ΤΕΥΧΟΣ 188

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΙΟΥΝΙΟΣ 1923

ΤΕΥΧΟΣ 188

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΕΙΚΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ, διήγημα Ευγενίας Ζωγράφου.
 ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΑΡΧ. ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ καὶ ΠΟΙΗΣΕΩΣ, Δ. Καμπούρογλου.
 ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ, Νικόλ. Λάσκαρη.
 ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝ, Emile Faguet.
 ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ, Δ. Α. Ζωγράφου.
 ΑΠΟ ΤΟ «ΘΑ ΒΡΑΔΙΑΖΗ», Γ. Δροσίνη.
 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.—Συναυλία.—εκδόσεις.—διαλέξεις κ. λ. π.
 Νέαι εκδόσεις.. περιοδικά. κ. λ. π.

Πᾶσα ἀποστολὴ ἀποδίδουσα τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» (χειρόγραφα, Περιοδικά, βιβλία, ἐπιστολαί, συνδρομαί κ. λ. π.) πρέπει νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διευθύντριαν:

Δ^Α ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ Γραφετὰ τῆς «Ἑλλ. Ἐπιθεωρήσεως» ἀναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

ΕΡΓΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Διηγήματα κ. λ. α.

ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς συγγραφίως

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

τόμος Α'.

Β'.

Γ'.

Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ. ἱστορικὸν μυθιστόρημα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

τόμος Α'.

Θεατρικὰ ἔργα

Διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς

Η ΜΟΝΑΧΗ. Δράμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.

Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ. Δράμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ. Δράμα ἱστορικὸν

Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ. Κοινωνικὸν

δραμᾶτιον μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.

ΟΤΑΝ ΛΕΙΠΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ. Δράμα κοινωνικὸν

τρίπρακτον.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ. Κοινωνικὸν δραμᾶτιον.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ. Δράμα μονόπρακτον.

Διάφοροι μελέται, διηγήματα, ταξιδιωτικαὶ ἐντυπώσεις, θεατρικὰ ἔργα κ. λ. π. δημοσιευθέντα εἰς τοὺς δέκα πέντε τόμους τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» θὰ ἐκδοθῶσιν εἰς τόμον προσεχῶς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ Ἑξωτερικόν:	Ἐκδόσις ἀπλῆ	Δραχμαὶ 25.—
	ἐκλεκτή	35.—
Διὰ δημοσίαν Γραφετὰ	» 50.—
Διὰ τὴν Ἑθνώσιν, Αἴγυπτον καὶ Κύπρον		Σελάνια 15.—
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν		Δολλάρια 4.—
Αἱ συνδρομαὶ εἶνε γενικῶς προπληρωτέαι		
Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ τῆς ἑκάστου μηνός		

ΤΙΜΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ἐξώκλιτος σελὶς εἰς ἓν τεύχος	Δραχμ. 200.—
Ἡμίθετα	» 150.—
Τέταρτον σελίδος	» 75.—
Ὀγδοὸν	» 50.—
Διὰ ἀνεγχεῖς δημοσιεύσεις ἰδιαιτέραι δημοφώνια	

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΑΘΗΝΑΙ ΙΟΥΝΙΟΣ 1923

ΤΕΥΧΟΣ 188

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

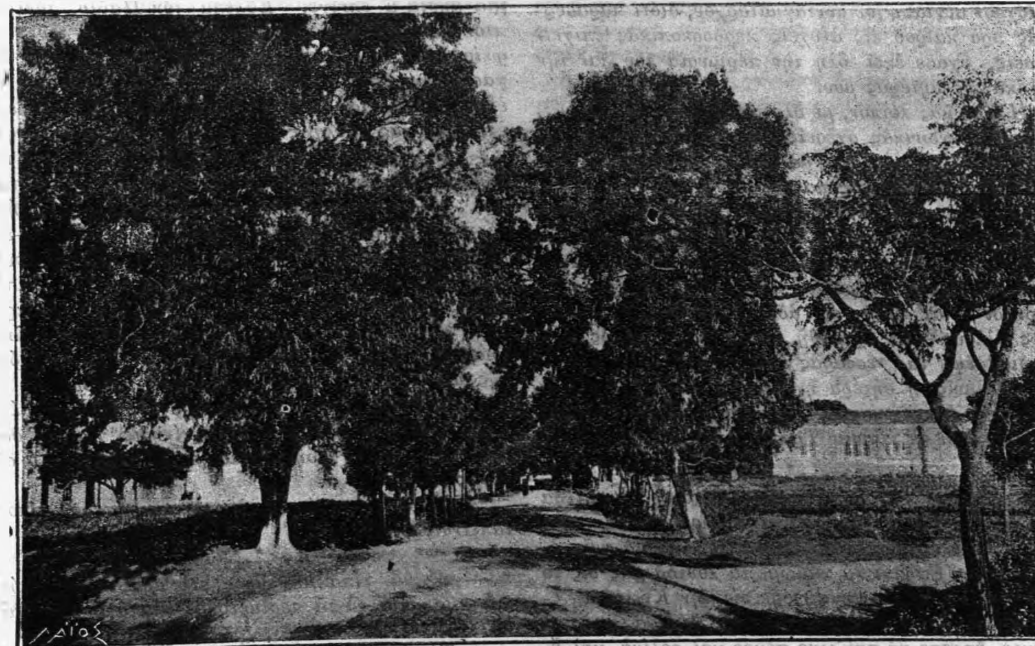
ΕΚΑΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ

Θέλεις να τὰ μάθης όλα...
 Θέλεις νύ, ή φίλη, ή όποία είσαι τση πρὸς ἀδελφή, νά μάθης ἐκεῖνο ποῦ μᾶς συνέβη. Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐδιάβασες—μοῦ γράφεις—τό ἀτυτέλεσμα, χωρίς νά ξεύρης τήν αἰτία.
 Μίμη μου, ἄκουσε λοιπόν.
 Θέλω νά τὰ μάθης, καί θά τὰ μάθης όλα, όλα...

‘Ο πατέρας μου, ὅπως γνωρίζεις, ἦτον ἕνας ἐντιμος ἀξιωματικός, καί ἔφερε ἐπὶ πλέον ἱστορικό καί ἐνδοξο ὄνομα. Ἡ μητέρα μου ἐπῆρξε πλοουσία καί περιζήτητος νύφη.

Ἐπανδρεύθησαν βουτερα ἀπὸ ἕνα ἔρωτα μικρόν, καί εἰμπορεῖ νά πῆ κανεῖς ὅτι ἐπῆρξαν εὐτυχεῖς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς των. Πρὸ ὀλίγων ὅμως ἐτῶν ὁ πατέρας ἀπέθανε. Καί μᾶς ἄφησε τήν μητέρα μου, τρία κορίτσια καί τὸν ἀδελφὸ μου νά ζήσωμε μετὴν γλιόσχρον σὺνταξί τοῦ συνταγματάρχου, διότι παρασυρθεῖς πρὸ καιροῦ εἰς ἀτυχεῖς κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔχασε ἐκεῖ ὅλη τὴν περιουσία του καί τὴν προίκα τῆς μητέρας μου.

Ἡ ζωὴ μας λοιπόν, με ὅλο τὸ μεγάλο ὄνομά μας, με τὰς κοινωνικὰς σχέσεις μας, με τὸ ἀριστοκρατικὸ περιβάλλον μας, δὲν θά ἦτο καθόλου ρόδινη ἐάν δὲν ἐπῆρξε ὁ ἀδελφός μας.

‘Ο Παῦλος, ὁ γλυκὺς ἐκεῖνος νέος με τὸ λεπτοφρὲς ἀνάστημα καί τὰ ὀλόξανθα μαλλιά, δὲν ἦτο παρὰ λίγα χρόνια μεγαλύτερος ἀπὸ μᾶς. Ὁραῖος, εὐγενής, καλός, ἀπεφάσισε μετὴν μεγαλειότητα αὐτοπάργνησι—καί’ ἐμεῖς—ὡς ἀδελφός σιοργικὸς—κατὰ τοὺς ἄλλους—νά ἐργασθῆ μόνος, μόνος αὐτός, διὰ νά διασθῆνῃ τὰς τέσσαρας ἐμᾶς.

Καί ἐμεῖς, ή μητέρα ή ἀιοοργη, ή ἀδελφὸς ή ἄποκες, τὸ ἐδεχθῆκαμε. ‘Ο Παῦλος ἐνόηκε γρήγορα λιμπερὰ θεοὶ σὲ κάποια Τράπεζα.

Τέσσαρα χρόνια συμπληροῦνται ἐκιοτε. Ἡ μητέρα πρὸ πολλοῦ ἕνα πόθον ἔχει, τὴν ἀποκατάστασί μας, καί ὁ Παῦλος πῶς νά ἐξοικονομῆ ὅπι θά μᾶς ἐχρειάζεται. Ἐπρεπε νά κάμωμε τὰ λοιπὰ μας εἰς τὸ Φάληρο, ἐπρεπε νά πηγαίνομε εἰς τὴν Κηφισιά, ἔπρεπε νά ἐμφανίζώμεθα εἰς τὰ θέατρα καί τὰ τοιάτα, ἐπρεπε νά παιζώμε πόνερ καί ρολίνα, καί ἔπρεπε ή μία τοιαύτη πολὺ σιγὰ νά διαδέχεται τὴν ἄλλη. Ἡ φεῦτικὴ κοινωνικὴ θέσις τὴν ὅποιαν δημιουργεῖ καθε ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς, βασίζεται δνοσιχῶς εἰς τοιαύτας ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις, καί αὐτὴ ή φεῦτικὴ κοινωνικὴ ἀξιοπρέπεια μᾶς ἀναγκάζει πολλάκις νά κάμωμεν ἐπιδείξεις ἀνωτέρας τῶν χρηματικῶν μας πόθων καί μᾶς ὀδηγεῖ εἰς μίαν μοιραία καταστροφὴν. Αὐτὴ σήμερα—ὅπως καί χθὲς, ὅπως ἴσως καί αὐ-

ριον—ρυθμίζει τὰ πάντα. Αὐτὴ ταξινομεῖ τὰς λύπας μας, αὐτὴ μᾶς δίδει ἀκόμη τὸ μέτρον τοῦ ποσοῦ τῶν δακρύων μας. Καί ἐμεῖς λοιπόν ἐκάμαμε ὅτι ἀπαιτοῦσε ή κοινωνικὴ μας θέσις καί με ἕνα φεῦτικο προσωπεῖο χαρᾶς, ἀφροντισίας, γέλοιου, μᾶς ἐβλέπατε καί τὰς τέσσαρας καθημερινῶς ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι μας εἰς κάθε ἀπογευματινῇ, εἰς κάθε ἑορτῇ, εἰς κάθε χορῷ, εἰτοιμες νά δεχθῶμε τῶν ἀνδρῶν τὰ φιλοφρονήματα, εἰτοιμες νά βασίσωμε εἰς ἕνα φεῦτικο θανισμὸ ὄνειρα μελλοντικῆς εὐτυχίας, διότι ὁ γάμος ἦτο τὸ ἰδιαιτὸν τῶν ἀδελφῶν μου καί τῆς μητέρας μου.

Ἀλλὰ οἱ γαμπροί, οἱ ὅποιοι ἐργάζονταν τὴν γιότνια μας, δὲν ἐγαίνοντο πονθηρά.

Ἡ μὲν ή μικροτέρα ὄλων εἰς τὸ σπίτι μας. Πολλὰς φορὰς ἔκαμα διαγόρους σκέψεις. Πολλὰς φορὰς μὴ ἀηδία μ’ ἐπιγε. Ἐβλεπα τὸν Παῦλο, τὸν λεπτόν ἐκεῖνον νέον, σκεμμένον διαρκῶς ἐπὶ τοῦ γραφείου του, νά καταγίνεται εἰς δημοσιογραφικὰς ἐργασίας κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαυσεῶς τον διὰ νά ἐξοικονομῆ τὰς μεγάλας δαπάνας μας. Καί ἔβλεπα ἐξ ἄλλου τὰς ἀδελφάς μου, ὕγιεις, εὐσώμονες, εὐφρηεῖς καί μορφωμένας, νά τὰ περιμένουν ὅλα ἀπὸ τὸν ἀσθενικὸν Παῦλο, καί τότε ἐξεχειρήθη καί ἐσκεπύμην: Διὰ τί αὐτό; Διὰ τί ή κόρη ή ὅποια ἐγεννήθη σὲ μίαν τάξι ἀνωτέρα, σ’ ἕνα περιβάλλον—ἔτσι—ἐκλεκτό, νά μὴν εἰμπορεῖ νά χρησιμοποιήσῃ τὴν εὐφροσύνην, τὰς δυνάμεις τῆς, τὰ χέρια τῆς; Εἶνε λοιπόν κακὸ πρᾶγμα ή ἐντιμος ἐργασία διὰ τὴν ἀριστοκρατιδα κόρη; Πρέπει λοιπόν μόνον ἐμεῖς, ποῦ ἀνετράφημεν εἰς ἀριστοκρατικὰ σπιτία—διότι ή κόρη τῆς μεοαίας τάξεως ἐργάζεται πρὸ πολλοῦ—μετὰ χέρια στανρωμένα νά περιμένωμε εἰς αὐτὸ τὸ μέγα Πᾶν, ὅπου παντοῦ ἐργασία καί κίνησις, νά μᾶς δώσουν τὰ μέσα τῆς ζωῆς ὁ πατέρας, ὁ ἀδελφός, ὁ σύζυγος;

Ἀλλὰ ὅπαρχει τίποτε ἐξεντελιστικώτερο, τίποτε ταπεινώτερο ἀπὸ αὐτό;

— Μαμά, εἶπα μίαν μέρα στὴ μητέρα μου, πόσο κάνομε κακὰ νά τὰ περιμένωμε ὅλα ἀπὸ τὸν Παῦλο...

— Τί νά κάμωμε παιδί μου; εἶπε ή μητέρα. Αὐτό εἶνε τὸ καθήκόν του.

— Δὲν θά εἰμποροῦσαμε νά ἐργασθῶμε καί μεῖς; Εἶμεθα τρεῖς.

— Πῶς; ἀπήντησε ή Ζωή, ή μεγαλύτερη ἀπὸ τὰς ἀδελφάς μου, καί μοῦ ἔρωτησε ἕνα φιλόσοφον βλέμμα. Τί λές; Εἶσαι καλά;

— Γιατί;
 — Ἀλλὰ ή ἐργασία, ἀνόητη, καταστρέφει τὴν νεό-

τητα, τὴν ἐμμορφιά, τί θά γίνουμε χωρίς αὐτὰ τὰ δύο;

— Ἐκίος ὅτι χάνεις καί τὴν κοινωνικὴ σου θέσι, εἶπε ή Ζένη, ή δευτέρα ἀδελφὴ μου.

— Ἀφήσῃτε τὴ, εἶπε ή Ζωή, φαίνεται ὅτι ή Ἐλένη νεωτερίζει.

— Καί ἔξερεις τί ὄνομα δίδει αὐτὸς ὁ νεωτεριστὸς στὴ γυναῖκα ποῦ ἔχει τέτοιες ἰδέες;

— Τὴν λένε «ἀνδρογυναῖκα», εἶπε ή Ζωή, ἀφίνουσα ἕνα παρατεταμένο γέλοιο, ἐνῶ ἐδιόρθωνε ἕνα βόστροχο ἀπὸ τὰ μαλλιά τῆς.

— Μὴ τὸ ξαναπῆς, Ἐλένη μου, αὐτὸ, μοῦ εἶπε καί ή μητέρα. Κορίτσια τῆς ἰδικῆς σας θέσεως δὲν μπορεῖτε νά ἐργασθῆτε. Μέσα στὸ βᾶθος τοῦ τάφου του, ὁ πατέρας σας θά ἔρωτησε ἂν μποροῦσε νά φθάσῃ ἔως ἐκεῖ ή ἰδέα μᾶς τέτοιας σκέψεως. Ἡ ἐργασία τῆς γυναῖκας δὲν θά φθάσῃ ποτὲ στὸ ἰδικὸ μας κύκλιο. Τὰ κορίτσια τοῦ κύκλου μας ἐγεννήθησαν γιὰ τοὺς πλοοσίους γάμους...

Ἡ μητέρα ἐσταμάτησε. Ἐγὼ δὲν ἀπήνησα. Χωρὶς νά με συγκινήσῃ ὁ τάφος τοῦ πατέρα μου μέσα στὸ βᾶθος τῆς σκέψεως μου, ἔβλεπα με ἀποστοργῆ τὴ Ζωή, καί εἰς τὰ χεῖλη μου ἀνέβηκε με πείσμα μίαν λέξις:

— Ἀνδρογυναῖκα... ἔτσι!

— Ἐμάθατε; εἶπε με πείσμα ή Ζωή ἐπιτορῶσα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν μῆς φίλης τῆς. Ἐμάθατε τὸ νέο; Καί ἐπέταξε με βίβη τὸ καπέλλο τῆς ἐπάνω στὸ τραπέζι.

— Τί; τί λοιπόν; ἠρώτησε με περιέργεια ή Ζένη.

— Εἶνε εὐχάριστο; εἶπε με ἀνεπισημοῦσα ή μητέρα.

— Ἄ! πολὺ... Ἡ νεμουραῖὰ Διμητιοῦ ἀροβονιάσθηκε.

— Ἡ Μαρία;

— Ναι, αὐτὴ.

— Με ποῖον; εἶπε ή μητέρα με ἐλαφρὸ σιναγμό.

— Με τὸν κ. Ρῶ.

— Καλὲ τί λές; εἶπε ή Ζωή, με τὸν πλοοσίον Ρῶ;

— Αὐτὴ ή ἀσχημῆ;

— Τί τῆς ἐζήλεψε... εἶπε ή μητέρα.

— Καί ἐγὼ ἀπορῶ. Ἄν καί ἔχει τὴ φήμη τῆς ὠραίας, ἐγὼ ποτὲ μου δὲν εδῶκα σ’ αὐτὴ ὄχι ἐμμορφητά, οὔτε πᾶν ροστιμάδα...

— Μήτε ἐγὼ.

— Ἐκίος ὅτι διαδίδουν καί πολλὰ γιὰ τὴ μητέρα τῆς...

— Καί μήπως γιὰ τὸν πατέρα τῆς λένε λίγα;

— Ἐγὼ μάλιστα τὴν ἰδέα ὅτι βλακίζει καί ἀρκετά.

— Περισσότερο μοῦ φαίνεται βλάκας ἐκεῖνος ποῦ τὴν πιστεύει.

— Καί ποτε θά γίνον οἱ γάμοι;

— Δὲν εἶχα τὸ ἐνδιαφέρον νά ἐρωτήσω, εἶπε ή Ζωή.

— Καί ἔκαμες πολὺ καλά, σινεπλήρωσε ή μητέρα.

Καί ἐξηκολούθησαν καί’ αὐτὸν τὸν τόπον, ἐπὶ πολὺ ἀκόμη, νά δείχνουν τὸ πείσμα των, διότι μίαν ἄλλη ἐπέτυχε, καί με μίση ἀκατανόητο σινεοόρευαν ἐκεῖ καταγορίες ἐπὶ κατηγοριῶν, καί ἐκοιμᾶνιζαν ὅπο-

λήφεις, καί ἐξέθαπταν με εὐχαρίστοι τὸ λημονημένο παρελθόν, πατέρα, μητέρα καί μᾶμμις ἀκόμη.

Ἐξάφνα με μίαν διαίδησι ἀκατανόητη ἀρχισα νά παρακολουθῶ με πολλὴ προσοχὴ τὸν Παῦλο. Ἐργάζεται πάντα με τὴν αὐτὴ προσοχὴ καί προσήλωσι καί κερδίζει πολλά. Ὅλα τὰ δαπανᾷ γιὰ μᾶς. Κρατεῖ εἰς τὸ ὕψος τῆς καθ’ ἑαυτὴν κοινωνικῆς μας θέσις. Ἀὲ μᾶς λείπει τίποτε. Με ὅλη ὅμως αὐτὴ τὴν εὐχαρίστοι ποῦ αἰσθάνεται, πολλάκις κάθεται μελαγχολικός, περιπίπτει σὲ ρεμβασμούς, γίνεται ὀλιγόλογος, σιωπηλός. Ἄλλοτε πάλι ἕνα ἀόριστο μετᾶμα εὐνυχίας διαγράφεται εἰς τὰ χεῖλη του, καί μίαν νύκτα, τὴ σιγμὴ ποῦ ἐπληροῖαζα ἀδύρθεα πρὸς τὸ γραφεῖο του, ἄκουσα ἕνα ὄνομα νά ψιθυρίζῃ με τρυφερότητα. Ἐφοβήθηκα.

Στὰς ἀρχὰς ἰδέες ἀλλόκοτες κατέλαβαν τὸν νοῦ μου. Ἐφοβήθηκα δι’ αὐτόν. Μήπως ἦταν ἄρρωστος; Μήπως ἐπέφερε; Μήπως τὸν ἔβλαψε ή πολλὴ ἐργασία; Διὰ τί ἀργεῖναι τόρα περισσότερο καί σᾶν τρελὸς περιφέρεται μόνος εἰς τὸ γραφεῖο του ψιθυρίζων ἕνα ὄνομα; Ἀλλὰ ἔξάφνα, ὅπως σινεβαίνει πολλὰς φορὰς μίαν ἰδέαν νά σᾶς φωτίζῃ μέσα εἰς τὸν τῶμό σας, εἶσι μίαν λάμψιν ἐφώτισε καί τὸν ἰδικὸ μου νοῦ καί ἐοκέφθη:

— Μήπως εἶνε ἐρωτευμένος;

Καί ἐπρόσεξα τότε περισσότερο καί ἐπειόθηκα ὅτι ή καρδιά του ή ἀγνή καί μεγάλη εἶχε αἰσθανθῆ τὸς παλμούς τοῦ εἰλικρινοῦς ἔρωτος, εἶχε ποθήσει, εἶχε ἀγαπήσει.

Καί ἀπὸ τότε, ὡς γυναῖκα ή ὅποια σινεκτεῖται εἰς αὐτὴ τὴ σκέψιν, τὸν ἀγάπησα καί ἐγὼ περισσότερο.

— Μητέρα, εἶπε ἕνα βράδν ὁ Παῦλος, θέλω νά σοῦ εἰπιστευθῶ τὸ μουσικὸ μου, τὸν πόθο μου.

Καί ἐνῶ ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, τὰ χεῖλη του εἰρεμαν ἀπὸ σινεκίνησι καί τὰ μάτια του ἔλαμπαν με παρόδοξη λάμψιν.

Ὡ! τὰ μάτια του... Θά εἰμποροῦσα ἀρᾶ γε νά τὰ περιγράψω; Ἀδύνατον. Καί ὅμως, καί τί δὲν ἔλεγαν, ὅταν σᾶς ἐκτύπαζαν τὰ μάτια αὐτά, τὰ γλυκά, τὰ μελαγχολικά, τὰ ὀμιχλώδη... Πόσες φορὰς δὲν ἐνόησα ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μετὰ τὰ μάτια, πόσες φορὰς δὲν ἐβύθησα τὸ βλέμμα εἰς αὐτά, καί δὲν ἐδιάβασα ἐκεῖ πόθους καί ὄνειρα, καί πόσες φορὰς πάλι δὲν εἰσρεγα ἄλλοῦ τὸ βλέμμα μου, διότι μοῦ ἐφαίνετο ὅτι μέσα εἰς τὰ ἰδικὰ του μάτια ἔβλεπα μίαν ἐκφρασί ἄλλοιους ἀκουσίον, σᾶν νά ἔλεγαν: «Ἐγεννήθηκα γιὰ νά μαρτυρῶ!» Καί ἕνα ῥίγος, ῥίγος ἀκούσιου με κατελάμβανε τότε, καί ἔφρευγα ἀπὸ κονιά του σᾶν νά ἦθελα νά ἀποδιώξω μακρὰ μου αὐτὴ τὴ μαύρη σκέψιν. Τί φοβερὸ προαἰσθημα!

— Μητέρα, ἐπανελάβε ὁ Παῦλος, καί ή φωνὴ του ἐγίνετο τρυφερωτέρα, μητέρα, ἄκουσέ με προσεκτικὰ.

— Σὲ ἀκούω, παιδί μου, ἀπήνησε ή μητέρα, ἐνῶ τὸν ἐκτύπαζε με σιοργῆ, καί ή ἀδελφὸς μου ἐπληροῖαζαν με περιέργεια. Τότε ἐγὼ αἰφνιδίως ἐνόησα τί θά ἔλεγε μετὰ τὸ σινεκινῆμένο ἐκεῖνο ὕψος του, ἦρχισα νά τρέμω χωρὶς νά θέλω.

— Ἀγαπῶ, ἀγαπῶμαι καί θέλω νά πανθρεθῶ, εἶπε τότε ὁ Παῦλος με τρέμουσα φωνή.

— Πῶς!..

— Είπε πλουσία ; ήρώτησαν συγχρόνως και ή Ζωή και ή Ξένη.

— "Οχι, απήντησε τότε αδοιχρά ο Παύλος, είνε πτωχή, όπως εοείς, αλλά την αγαπώ !

Είς αυτές τās λέξεις του Παύλου ή Ξένη και ή Ζωή απέσειρεσαν τὸ πρόσωπόν των με οίκτιον.

Τότε ή μητέρα του ἀπήντησε ήνοχα :

— Καί δι'αν παντρευθής εοός, παιδί μου, ή αδελφές σου ;

— "Η αδελφές μου...

— Δέν εοκέφθηκες λοιπόν τί θά γίνουν αυτές ;

— "Αλλά, μητέρα, τί θά γίνουν ; "Οπως και τώρα, δέν θά τὸς λείπη τίποτα.

— Καί σοῦ επιτρέπει ή φιλοτιμία σου νά παντρευθής οῦ, ἐνῶ θά είνε ἀνύπαντρος εκείνης ; Ποιός ἀδελφός θά τὸ εκανε ἀπό ; Είσοι λοιπόν τόσο ἀποτοργος, Παῦλε ;

— Μητέρα μου, απήντησε εκείνος με σκεπτικό κεφάλι, μητέρα μου, την αγαπῶ !

— "Εάν δέν ὑπανδρεύσης τής αδελφές σου, Παῦλε, μὴν περιμένης ποτέ νά σοῦ δώσω την εσχή μου γιὰ τὸ γάμο σου. "Εάν ὅμως ἐννοήσ νά τὸ κάμης χωρίς νά με ερωτήσης, τότε, παιδί μου, σοῦ κληροδοτῶ ἀπὸ τώρα την κατάρρα μου...

Είπε τὰ λόγια αυτά και ὑπερήφανη ἔφυγε ἀπὸ τὸ σαλονάκι. "Η αδελφές μου, ή μία μετὰ την ἄλλη, βραδέως και ἀπαθῶς την ήκολούθησαν, και τās ήκουσα νά ψιθυρίζουν μεταξῦ των :

— Τὸν δάχτυλον νά εἶχε μεγάλη προίκα, τότε.... τὸς εἶπε.....

Εἰς τās λέξεις αυτές ο Παύλος δέν ἐκρηκθῆκε. "Εοριγξε τὰ χέρια του και ἔκραξε βραχνά :

— Μά ἀπὸ είνε φρικῶδες ! Τί εἶμαι λοιπόν ἐγὼ ἐδῶ μέσα ; "Ω ! ἀδιαφορῶ γιὰ ὅλα. Δέ θά κινιτάξω πιά τίποτα. "Αλλά... τί λέω ;... "Εάν χάσουν ἐμένα, τὰ χάνουν ὅλα... "Αλλοίμονο, ή μητέρα ἔχει δίκιο...

"Ο δουτιγής ἐννοοῦσε την ὥρα εκείνη καθαρά, ὅτι ήτο πλέον εἰλωσ τής οικογενείας.

"Επειτα ἐροίφθη σ' ἕνα κάθισμα και λυγρῶ λέτης και ἀπελπισίως ἐδόνησαν τὸ σιγῆός του. Σιγῶ-σιγῶ τὸν ἐπλησίασα, ἔσκυψα και ἐφίλησα τὸ μέτωπόν του, και ἐπειδὴ δέν ήμποροῦσα νά κάμω ἄλλο τι, ἔκλαιγα μαζή του ἐπὶ ὥρα ἀρκετή.

"Ἐκλαψα !...

Και ἔπειτα ; Μήπως τοῦ ἐχορηγούμενον οὐ τίποτα τὰ δάκρυα πτωχῆς κόρης ;

"Αρκετὸς καιρὸς ἔπερασε ἀπὸ τότε. "Η αδελφές μου ἐξακολουθοῦσαν την αὐτὴ ζωή. "Επεροῦσαν ήμέρας ἀργίας, ἀφροισίας και πολλάκις ήμέρας ἀνίας. "Η Ζωή ἔπαιξε πιάνο, ἐδιάβαζε γαλλικά μυθιστορήματα και κάποιε-κάποιε ἔγραπτε μερικά πράγματα, τὰ ὅποια ὀνόμαζε : τή προίκα μου... "Η Ξένη μιλοῦσε διαρκῶς διὰ τής τουαλέτης της και ήπον πολὺ ἐνχαριστιμένη με τὰ σαζὰ κομπλιμένα τὸν διαφόρων γνωρίμων μας, με τής ταπεινές ὑποκλίσεις των, με τής φεύτικες ἐκδηλώσεις τοῦ θαυμασοῦ και τής ἐκτιμῆσεός των, με ὅλα αυτά τὰ ὅποια, κατὰ την γνώμη μου, δέν κάμουν ἄλλο τι, παρὰ ἐξοικειῶν την γυναίκα τοῦ ἀνέχειται νά τὰ ἀκούη.

Και ἐπεροῦσε ἔτσι ή Ζωή μας, χωρίς ἐργασίας, χωρίς σκοπὸ, χωρίς καμμιὰ βλέψη ὑψηλή ! Και ἐ-

τρέχαμε τὸ χειμῶνα ἀπὸ τὸ ἕνα τοῖς εἰς τὸ ἄλλο, και ἀπὸ τή μιὰ αἴθουσα δημοσίου χοροῦ εἰς τήν ἄλλη και ἐκακολογούσαμε ἐκεῖ γνωστοὺς και ἀγνωστοὺς—κακολογούμενοι βεβαίως και ήμεῖς ἀπ' αὐτῶς—και ἐπεροῦσαμε νύκτες ἀπηνίας και ἐκνιῶμεθα εἰς ὅλα τὰ πάθη τοῦ φθόνου, τής φιλαρεσκείας και τής ζηλοτυπίας και εἰς ὅ,τι ἄλλομπορεῖ νά ἐπικρινῶν ήμία ψυχὴ τοῦ περιβάλλεται και περιορίζεται μέσα εἰς τή σκωρία.

"Ισοῦς ἄλλοτε, εἰς τὸ παρελθόν, νά ήτο ποιητικὸν ή θεά μιᾶς κόρης ή ὅποια με τὰ ἴδια της τὰ χέρια προετοιμάζε την προίκα της. Εκεί τόσο ὄνειρα ἐμφωλευνόταν ἐκεῖ τόσο πόθοι κρυπτόνται, ἐκεῖ τόσο ἰδανικά σιματοῦν. "Εκεῖ τὸ ἀηδόνι ψάλλει και ή μουσική τονίζει τὸ γλυκύτερο τραγοῦδί της. "ὄλλὰ εἰς τή ζωή αὐτή, τή σπαρμένη με περισσότερα ἀγκάθια παρὰ με ρόδα, με δάκρυα ή γέλωτα, με στεναγμοὺς ή εὐτυχίες, είνε πολὺ προτιμώτερο ἄλλα ἐγὼδία τρακικώτερα και πλέον ὀφείλημα, παρὰ ή ποιήσεις, ή μουσική, τὸ ἀηδόνι και τὰ ἄστρα....

Και περοῦσε ή Ζωή τὸν ἀδελφῶν μου, ἄς τὸ πῶ ἐδῶ καθαρά, με τὸν αἰώνιο πόθο νά περιμένουν τὸν γαμπρό.

"Αλλοίμονο ! Δέν τής κατηγοροῦ. Αὐτὸ είνε και θά είνε πάντα ὁ σκοπὸς κάθε ἀεργον κόρης.

Και τέλος ἀνεφάνη.

"Η Ζωή, ή μεγαλειτέρα ἀδελφή μου, ήραβωρίσθη. Δέν θά περιγράψω την ὥρα αὐτὴ τή χαρὰ μας. "Εορευθῆσαμε κάθε δεσμὸ νά τὸν θεοφοῦμε ὡς εὐτυχία και νά τὸν περιβάλλωμεν με τής χαρᾶς τās ὑπερίστας ἐκδηλώσεις, ἀδιάφορον ἂν μιὰ μέρα μέλλει νά καταλήξῃ εἰς δουτιχία ἀπὸ τής εὐτυχίας.

Και τὸ σπῆτι μας λοιπόν την ήμέρα τὸν ἀρραβῶνον τής Ζωῆς ἔλαμψε ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον, και τραγοῦδι χαρᾶς ἐσοκροῖσθη εἰς αὐτὸ.

"Η ἀδελφή μου οὔτε τὰ αἰσθήματα τοῦ μέλλοντος οὐδέ τὸν της ἐξήτασε, οὔτε τās ἀρετάς, οὔτε τὰ προτερήματα. Δι' αὐτήν ήτο ἀρκετὸ δι' ἐθεωρεῖτο πλούσιος διὰ νά ἀδιαφορῶν δι' ὅλα τὰ ἄλλα.

Κάποιος τής εἶπε δι' είνε φιλόδοξος.

— "Ὁ τὸν διορθῶσω, εἶπε γελῶσα.

— Παίξει πολὺ χαριτιά, τής εἶπε ἄλλοτε κάποιος οὐγγενής μας.

— Μπα ! Αὐτὸ είνε τής μόδας... απήντησε με ἀμερημηνοῖα.

"Η Ζωή ὡς προίκα της δέν εἶχε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τρεῖς χιλιάδας τοῦ Μειοχικοῦ Ταμείου. "Ο γαμπρός ὅμως ἐπέμπε διὰ κατὶ περισσότερο και ο Παύλος ἔπεσχεθῆ νά δώσῃ ἀκόμη δεκατέττε χιλιάδας δραχμᾶς.

Ποῦ θά τής ἐβοῖσε ο δουτιγής ;

Αὐτὸ δέν τὸν ἐρώτησε κανένας ἀπὸ ήμᾶς. "Η μητέρα μόνον, ἐπειδὴ ήθελε νά δώσῃ και εἰς αὐτὸν μιὰ μικρὰ ἐνχαριστήσι διὰ τής τόσες θυσίες του—και ἴδιως παραινιθεῖσα ἀπὸ τās ἰδικᾶς μου προτροπᾶς—ἐπέτρψε, μετὰ τοὺς γάμους τής Ζωῆς, νά ἔραβωριασθῆ και αὐτὸς με εκείνη τοῦ ἀγαποῦσε τόσο πολὺ....

Τότε, διὰ πρώτη φορὰ, ἔβλεπα εἰς τὸ βλέμμα τοῦ Παύλου την φοιτοβόλο λάμψη τής ἐλπίδας και τής χαρᾶς....

"Η ήμέρα τὸν γάμων τής Ζωῆς ἐπλησίαζε και ο

γαμπρός διὰ πλαγίων μέσων μᾶς ἔκαμε γνωστὸν, δι' ἐάν τὰ ὑποσχεθέντα χορήματα τὸν 15 χιλιάδων δέν τοῦ μειρηθοῦν, ὁ γάμος δέν θά ἐγίνετο.

Και εκείνη, ή Ζωή, ἐνῶ ήκουσε αὐτά, δέν ἔδειξε οὔτε φιλοτιμία, οὔτε ἀξιοποῦπεια.

"Η παρρητοή τοῦ γάμου ἔγθασε.

Τὴν προηγομένη ήμέρα ο Παύλος ήλθε εἰς τὸ σπίτι γέρον τὰ χορήματα. Πόσον τότε ήτο ὀχρὸς και ταραχμένος, δέν εἰμπορῶ νά περιγράψω. Εἰς τὴν ρετικὴ ἄμως εκείνη χαρὰ κανείς δέν ἐπρόσεξε εἰς τὴν ταραχή του. Τὸ βράδν ἔγιναν ὅλα ὅπως ἔπρεπε.

Μιὰ ήμέρα μᾶς ἐχώριζε πλέον ἀπὸ την ήμέρα τὸν γάμου.

Εἰς ὅλο τὸ σπῆτι γοθερὰ ἄλλὰ και εσχάριστη ἀτηνοχία.

"Ὀλοι εἶμεθα ἐνχαριστιμένοι. "Ὀλοι μιλοῦμε διὰ τοῦς γάμους και μόνος ο Παύλος φαίνεται κάποιε-κάποιε ταραχμένος, ἀρήουχος.

"Η μοδίστρα μᾶς ἔφερε τὰ φορέματά μας ὅλα ἔμορφα, ὅλα ἐπιτεχημένα και ή χαρὰ μας ἐσοκροῖσθη.

"Αλλά τὸ ἀπόγευμα δύο ἀνθρωποὶ καιη εἰς παρονσιόσθησαν σπῆτι μας και ἔξήτησαν τὸν ἀδελφὸ μου.

Τοὺς ὀδήγησα εἰς τὸ γραφ εἰς του και ἔφυγα. "Ὀταν ὅμως μετ' ὀλίγων ὥρων ἐπέρασα πάλι ἀπ' ἐκεῖ, γιὰ νά τοποθετήσω ἕνα ἀνθόπλεκο καλαθάκι εἰς τὸ σαλονάκι, ποτὶ θὰ ἐπερίμενε ή νύφη, ήκουσα φωνές, γιλονεικίες, ἀπειλές.

"Εσταιμάτιστα με τῶμον.

Χωρὶς νά ἐξέρω ἀκόμη περὶ τίνας ἐπρόκειτο, με κατέλαβε σκιοτοδίνη. Τὴν ὥρα εκείνη ήποκατόμην δι' αὐτὸ νέο με ἐπερίμενε. Νέα ὀδύνη, νέος πόνος, ἰσως νέα δάκρυα. Και ἔξαφρα ἐνόμισα δι' ἔχανα την αἰσθησι τής ὑπάρξεώς μου, δι' μέσα μου ηῦξανε, ἐμεγάλωνε ἕνα κενὸ, κενὸ τὸ ὅποσον δέν δι' ἐγῆμιζε πλέον παρὰ ἀπὸ πόνου, πόνου ἄπειρο, χωρὶς τέρας, δι-

αοκή.....

Και ήκουα, ήκουα ἐκεῖ, και δέν ἐννοοῦσα, και δέν ήθελα νά ἐννοήσω, και ήθελα νά φύγω, και δέν ήμποροῦσα νά κινηθῶ, μέχρις οἱου εἶδα, Θεέ μου, Θεέ μου, τὸ φρικτὸ θέαμα, νά ἀνοίγεται ή πόρτα και ἐκεῖνον, ἐκεῖνον, τὸν Παῦλο μας τὸν ἀδελφὸ μας, ὀχρὸν, κακοηλωμένον, μεταξῦ τὸν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν νά ὀδηγηθῆ εἰς τὴν Εἰσαγγελία καιηγορούμενος δι' ἀπαστογοραφία.

Εἶχε πλαστογραφήσει την ἐπαγοραφή τοῦ Διευθυντοῦ τής Τραπέζης και ἔπηρε τὰ χορήματα τοῦ ἐχορηγῶτο.

Αδοιχιωμένη Παῦλε....

Διὰ νά δώσῃ την προίκα τής Ζωῆς, διὰ νά κάμη τὸ καθήκον του περισσότερο ἀφ' ὅ,τι ἔπρεπε, ἔφθασε εἰς τὸ ἔγκλημα.

Τὴ στιγμὴ εκείνη ή μητέρα ἔβαλλος ἔθρεξε νά σταματήσῃ τὸ παιδί της και ἔκραξε με παρρητορά :

— Παῦλέ μου, παιδί μου, ποῦ οὐ πάνε ;

— Μητέρα, τής εἶπε ἐκείνος ἐνῶ την ἔβλεπε με τὰ βαθεῖα του-μάτια, τὰ σκεπασμένα τώρα πιά με ἕνα ἔγρο πέπλο δακρύων, μητέρα μου, ἐπόμνη...

Και ἀπαθόμενος ἀπὸ τοὺς δύο ἐκείνους ἀνθρώπους τής Εἰσαγγέλλας, ἔγινε ἄρματος.

Και ἐμείναμε μόνες, σπτεριωμένες, δουτιχίες, και ήκουσα τής ἀπελπισμένης φωνῆς τὸν ἀδελφῶν μου και μοῦ ἐσπάρξαν την ψυχὴ οἱ λυπηροὶ ὀδυρμοὶ τής μητέρας μου, και εἰς τὴ φοβερὴ εκείνη, την ἀπερίγραπτη στιγμὴ ήρα τὴ δύναμι νά τοὺς φωνάξω :

— "Εάν ἐργαζώμαστε και μετς, σήμερα ο Παύλος δέν θά ἐπίγαινε σιτὴ φυλακή.

Και ή μητέρα και ή αδελφές μου ἐπιδύθησαν :

— "Ἐχεις δίκιο.

"Αλλά ήτο ἀργά.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΡΧΑΙΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

(ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ)

Εἰς τὸν ποιητὴν κ. ΝΙΚ. ΗΕΤΙΜΕΖΑΝ—Λαύραν

"Απὸ τὸ πρῶτὸ ὡς τὸ βράδν εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς πλημμυρίζουν οἱ ἀρμονικοὶ ήχοι τοῦ "Εθνικοῦ "Ὀδείου και εἰς τὴν ὁδὸν Φειδίου τοῦ "Ελληνικοῦ—αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματά των.

"Εγὼ ὅμως γνωρίζω και ἐν' ἄλλο "Ὀδεῖον ποῦ εἶναι συγχρόνως και φιλολογικὸν κέντρον. "Ελληνικώπατον δέ, ἄλλὰ και πανάρχαιον.

Θέλετε, ἀγαπητέ μου φίλε, νά σᾶς ὀδηγήσω ; "Η ἀρματολική σας κληρονομικότης δέν σᾶς ἐπιτρέπει νά κουρασθῆτε. "Εμπρὸς λοιπόν !

Μόλις ο Αὐγερινὸς ἐκαλημέρισε τὸ ἐρειπωμένο μοναστηρί του—μιὰ γνώμη εἶναι πῶς γι'

αὐτὸ λέγεται "Αστέρη—κι' ἐμεῖς ἔχομεν ἀφίσει πιά πίσω τὸ Γουδι και πήραμε τὸ βραχνῶδες μονοπάτι τοῦ "Υμητοῦ ποῦ περνᾶ πίσω ἀπὸ τὴν Κοῦλα και διεκτινῆται στὸ Διάσελο. "Απ' ἐκεῖ φαίνονται κάτω ὅλα τὰ χωριά τής Μεσογείου.

Πρὶν φθάσωμεν ὅμως ἐκεῖ θά πάρωμ' ἕνα μονοπάτι ἀριστερά, τὸ ὅποσον θά μᾶς βγάλλῃ στὸν "Αγιάννη τὸν Κινητό.

"Εκεῖ θά ξεκουραστοῦμε λίγο και βγαίνοντας ἀπὸ τὴν "Ανατολικὴ πορτίτσα του θά πέσωμε κάτω ἀριστερά, σὲ ἕνα μονοπάτι, ποῦ περνᾶ ἀπὸ κατάφυτες πλαγιές.

Τὸ μονοπάτι αὐτὸ ὁ καλύτερος τοπογράφος μας τὸ ἐβάφτισε μὲ τ' ὄνομά μου.

Αὐτὸ θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὸ Σταυρὸ καὶ στὴν Στήλη τοῦ Νεοφύτου, τοὺς ἐπιγραμματικούς χωλιάμβους τοὺς ὁποίους θὰ διαβάσωμε.

Κατόπιν θὰ προχωρήσωμε πρὸς τὸν Γέρακα, καὶ θὰ συναντήσωμεν ἓνα δρομάκο, ποῦ θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὸ Μετόχι τοῦ Καρητοῦ. Ἐκεῖ μᾶς περιμένει φιλόξενος σταθμός.

Λὲν θὰ χάσομερήσωμεν ὅμως, ἀλλὰ ἀφίνοντας δεξιά τὸ Ἀσκηταριὸ τοῦ Τιμοθέου μὲ τῆς δυστυχισμένες τοιχογραφίες τοῦ Ἀντωνίου Μάρκου, θὰ ἀκολουθήσωμε τῆς κορδέλλης ἐνὸς λοφίσκου. Κατὰ τὴν ποιητικώτατος δρόμος θὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ κατάλευκον Καστέλλον τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας.

Τώρα εὐρισκόμεθα εἰς τὸ Πεντελικόν.

Θὰ ἐπισκεφθοῦμε τότε τὰ Ἀπάνω καὶ τὰ Κάτω Κονάκια τῶν θαυμασίων Σκηνητῶν καὶ θὰ καθήσωμε εἰς τὴν Πηγὴν τοῦ Βουλησσοῦ—τῆς Ἀγίας Τριάδος λέγεται τώρα—να προγευματίσωμε, συγκεντρώνοντας καὶ τὰς ἐντυπώσεις μας.

Ὁ μεγάλος αὐτὸς δρόμος ποῦ ἐκάμαμε εἶνε ἢ περιοχὴ τοῦ Παναρχαίου Ὁδείου, ποῦ εἶναι συγχρόνως καὶ φιλολογικὸν κέντρον.

Δὲν χωρατεύω.

Ὅτε τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν θὰ τὴν εὕρητε εἰς τὰ Ὁδεῖα τῆς πόλεως, οὔτε τὴν Ἑλληνικὴν ποίησιν εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ θὰ τὰ εὕρητε εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος μας, δύο τῶν ὁποίων ἐπισκεφθήκαμε σήμερα.

Τὸ μυστικὸν κλειδί ποῦ ἀνοίγει τὸ ἀπέραντο καὶ προαιώνιον αὐτὸ Ὁδεῖον τὸ κρατεῖ ἓνας βοσκός.

Εἰς αὐτόν, καὶ ὁ ἄνεμος μέσα ἀπὸ τὸν καλαμῶνα καὶ τὸ πουλὶ μέσα ἀπὸ τὰ κλαριά καὶ τὸ νερὸ μέσα ἀπὸ τὰ κάτασπρα χαλίκια, ἐμπιστεύθηκαν τὰ γνήσια μοτίβα τοῦ ἑλληνικοῦ τραγουδιοῦ—λέξεις καὶ μουσικὴ μαζί.

Ἄμα σὰς ἀνοίξουν αἱ πύλαι τοῦ Ὁδείου τῶν βουνῶν μας, θὰ εὕρητε μέσα εἰς αὐτὸ καὶ κάτι ἄλλο, ποῦ θὰ σὰς ὑποδεχθῇ τὴν εὐθυμίαν.

Κυττάξτε τὸν κλειδοκράτορα βοσκό, πῶς λάμπει ἢ ὄψι του. Δὲν εἶνε σκουνοῦφλης ὁ βουνησιος σὰν τὸν Οὐζο τῆς πόλεως καὶ σὰν ἀκόμη τὸν Ρετσιγᾶ τοῦ χωριοῦ.

Ὁ βοσκὸς πίνει κάπου-κάπου μονάχα γάλα. Καὶ εἶναι εὐθυμότατος.

Αὐτὸς ποῦ λαγοκοιμᾶται τὴν βαθεῖα νύχτα καὶ ξυπνᾷ προτῆτερα κ' ἀπ' τὸν κορδαλλό, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τοῦ φωνάξῃ κανεὶς· Ἐύπνα! Ἄρκει ἡ πρώτη ἀχτίδα τοῦ Ἀγερينوῦ νὰ τοῦ φωτίσῃ τὴν ὄραία καὶ εὐρωστὴ ἐφηβικὴ μορφὴ καὶ ξύπνησῃ.

Ὁ βοσκὸς μεθ' αὐτὸς κάθε τόσο μεθ' αὐτὸς μετὰ τῆς μυρτιάς ποῦ αἰσθάνεται κάτω ἀπ' τὴν ρεμματιά καὶ μὲ τὸ ἄρωμα τοῦ ἐλάτου ποῦ κατεβλίνει ἀπάνω ἀπ' τὸ κορφοβοῦν. Ἐκεῖ ποῦ βόσκει τὰ πρόβατά του ἐνώνονται τὰ δύο αὐτὰ ἀρώματα.

Μεθ' ἀκόμη καὶ μὲ τὸ ὄραϊο νεράκι τῆς πηγῆς.

Καὶ ἔτσι μεθυμένος παίρνει τὸ σουραῦλί του καὶ τὸ λέει.

Ἡ ἡμέρα ὅμως ἐπρόβαλε πὰ μὲ τὰ ὄλκι τῆς.

Αὐτὸ δὲν τοῦ τὸ μὴναί μονάχα ὁ ἥλιος ποῦ ἔχυσε ἓνα χεῖμαρρον φωτὸς κατὰ τὴν χοίτη τῆς πλακιάς.

Τοῦ τὸ μὴναί καὶ κάτι ἄλλο. Ἡ ὄραία κοπέλλα ποῦ τοῦ φέρνει ἀπ' τὸ κονάκι ζεστὸ ψωμί καὶ τυρὶ καὶ ἑλμῆς θροῦμπες. Νά τὴν! Ἐπρόβαλε κ' ὄλκις! Ἐκεῖ ποῦ ἐρχότανε τοῦκοψε καὶ ἀξοῦμαπα ἀπ' τὸ μονοπάτι δίπλα καὶ νεροκάροδαιμα λουσμένα ἀπ' τὸ νερὸ τῆς κρυφῆς πηγῆς.

Τώρα τ' ἀφίνει καὶ φεύγει.

Κρυφροστενάζει ὁ βοσκὸς καὶ τὴν ἀκολουθαίει μὲ τὰ μάτια του ὡς που χάνεται.

Κάτι τρώει ἀπ' ὄλκι αὐτὰ. κάτι ἀρωματίζει καὶ τὸ στόμα του μὲ μῦρτα καὶ λαγοκοιμᾶται λίγο.

Ὁνειρεύεται πῶς ἔγινε Σκουτέρης.

Α. Τ. ΚΑΜΗΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΚΑΛΩΤΕΧΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

ἌΓΚΥΡΑΣ,

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀχιλλέως, ἔνθα οὗτος μένει μὴνύων διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην ἴβριν ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ τελευταίου τούτου, ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ Αἴας καὶ ὁ Φοῖνιξ, ὡς τὸν πείσουν νὰ λησμονήσῃ τὴν προσβολὴν καὶ συγχωρῶν τὸν Ἀγαμέμνονα, βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ὁποίους ὁ Ζεὺς

«ὡς χθὲς ὑπερασπίζονταν καὶ τώρα κατατρέχει».

Πλὴν ὁ Ἀχιλλεὺς ὄχι μόνον δὲν πείθεται, ἀλλὰ κατελεῖ ν' ἀναλωρῆσῃ ἐκ τῆς Τροίας. Μήτην ὁ πολέμητις, ἀλλὰ καὶ πολύλογος, κατὰ τὴν σκηνὴν, Ὀδυσσεὺς προσπαθεῖ νὰ τοῦ ἀποδείξῃ εἰς μακρὰν σειρὰν δεκαπεντασὺλλάβων ὅτι «τὸ σφάλλυσθαι ἵνα ἀνθρώπιον καὶ θηβαινὴν ἢ συγγνώμη», μήτην ἐπικουρικῶς τοῦ ἀπαριθμῆ εἰς μακροὺς καὶ ἀτελεστήτους πάλιν στίχους· ἔν τῷ ἐν τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα τοῦ προσφέρει ὁ Ἀγαμέμνων. Ὁ Ἀχιλλεὺς μόνος ἀνένδοτος. Δὲν πείθεται οὐδὲ εἰς τοὺς λόγους τοῦ παιδαγωγοῦ τοῦ Φοίνικος, οὐδὲ εἰς τὰς περὶ συγγενείας καὶ φιλίας θεωρίας· ἀς διὰ μακρῶν ἐπίσης ἀναπτύσσει ὁ Αἴας, ὅστις εἶ τι τέλους, ἀφοῦ μήτην ἐξαντλήσῃ τὴν ρητορικὴν του δεινότητα ἐπιλέγει:

Ἴεν εἶν' ἔπειτα καὶ κρίμα, διὰ μίαν γυναῖκα πλέον,
Ὅλ' οἱ Ἕλληρες διόλον νὰ χαθοῦμεν τελευταῖον;

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

Καὶ πῶς πρόφητος ὦ Αἴα, τὸν μέγαν τοῦτον λόγον,
Καὶ δὲν κρίνεις πόσον ἔχει καὶ κατάκριμα καὶ φόρον;
Ἄλλ' ἐγὼ διὰ γυναῖκα θέλω τάχα νὰ χαθῆτε;
Καὶ ἐσεῖς πρὸς πόλον τέλος ἐδῶ τώρα πολεμεῖτε;
Ἴεν οὕς ἔφραξεν εἰς τοῦτην τὴν φθορὰν τὴν δεινότητα
Ἡ Ἑλένη μὲ τὴν τόσην, ἀσελγῆ τῆς βδελυρίας;

ΑΙΑΣ

Ἀχιλλεῦ, δὲν πολεμοῦμεν παντελῶς διὰ ἐκείνην,
Ἀλλὰ μόνον διὰ μόνην τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀσχύνην.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ σκηνῇ, ἢ μάλλον πράξει, ὁ Ἀγαμέμνων, ἀφοῦ εἰς ὑπερπεντήκοντα δεκαπεντασὺλλάβους οἰκτερεῖ ἐν μονολόγῳ τοὺς βασιλεῖς οὕτινες

«εἶναι δούλοι εἰς μυρίας

ἀνεργαχοῦστος καὶ σκληροὺς καὶ ἀτηρεῖς κυρίας,
ἀσυμβιβάστους πάντοτε καὶ πάντῃ ἀνομοίους»

πληροφορεῖται παρὰ τῶν κατασκόπων οὓς εἶχεν ἐξα-

ποστελεῖ διὰ νὰ μάθωσι τί γίνεται ἐν τῷ Τρωϊκῷ στρατοπέδῳ ὅτι

«Ὁ Ἐκτωρ ἀπερῶσεν, ἀφεικτικῶς τὰ ὄρημα
ὡς εἰς τὸ τεῖχος σήμερον καὶ νὰ μᾶς πολεμήσῃ,
καυχᾶται δὲ ἐξάπαντος, ποτὲ πῶς δὲν θὰ παύσῃ
ἀτίσως τὰ καράβια μᾶς κ' ἐμᾶς δὲν κατακαύσῃ».

Τοὺς φόβους τοῦ παρόντος ἐκεῖ Ἰδομενεὺς «Μήπως ὁ Ἐκτωρ τὸν σκοπὸν ἀξιώθῃ καὶ πράξῃ» συμμεριζόμενος καὶ ὁ Ἀγαμέμνων, διατάσσει ἐπιθεσιν κατὰ τῶν Τρώων, ἐνῷ ταυτοχρόνως μανθάνει παρὰ τοῦ ἐπιστρέφοντος Ὀδυσσεὺς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς κατ' οὐδένα λόγον ἐννοεῖ νὰ συμμεθέξῃ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. «Ἄς χαίρεται καὶ ὡς ζήσῃ», λέγει τότε ὁ Ἀγαμέμνων,

«Καὶ ὡς ὑπάγῃ ἐπιτυχῆς, παντοῦ, καθὼς θέλῃσῃ.
Ἐγὼ τὸ χροῖος ἔκαμα τ' ἀνθρ' ὄπιον νομίζω,
Κ' εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἀνθρ' ὄπιον, ποτὲ δὲν τὸν συγχίζω.
Λυποῦμαι μὲν ὅτι εἶν' σκληρός, καὶ ἀκαμπτος ὁ νέος,
Πλὴν χαῖρ' ὅτι εἶμι' ἐλεύθερος, καὶ βασιλεὺς γενναῖος.
Ἄν ἔσφαλα μετανοῶ, ἂν ἄρπαξ' ἐπιστρέφω,
Ὁργὴν καὶ πάθος 'ς τὴν ψυχὴν δὲν ἔχω οὔτε τρέφω.
Ἐγὼ δὲν ἀτιμάζομαι, ἂν δὲν μὲ καταδέχθῃ,

Ἡ ἂν καὶ ἡ προβεβία μου, τελείως δὲν ἐστέρχθῃ.
Ἴεν εἶν' αἰσχρὸν ὁ βασιλεὺς, τὸ λάθος ἂν γνωρίσῃ,
Καὶ πάσχει ὅσον δύναται, νὰ τὸ μεταρρυθμίσῃ.
Ἄλλ' εἶν' αἰσχρὸν ἐξάπαντος, ἀτίσως καὶ θελήσῃ,
Ἄς τὰ λάθη του θανάσιμα νὰ ἰσχυρογνωμήσῃ.
Τὸ λάθος εἶν' ἀνθρώπιον, βασιλικὸν δὲ ὅμως,
Τὸ νὰ τὸ διορθώσωμεν ἀμέσως καὶ συντόμως.
Καὶ ἂν μὲν ἠμπορῶσωμεν, εἶν' ἔργον μᾶς γενναῖον,
Ἄν ὅμως ἀποτύχωμεν, τῆς τύχης εἶνε πλέον.
Καλοὶ μὲν τὸ νὰ γένομεν, ἀφεικτικῶς ἠμποροῦμεν,
Τοὺς ἄλλους δὲ νὰ κάμωμεν καλοὺς ἀδυνατοῦμεν.

Εἰς ὑποτιθεμένην κατόπιν ἀλλαγὴν τῆς σκηνῆς, ὁ Αὐτομέδων τεταραγμένως, ἀναγγέλλει εἰς τὸν Πάτροκλον ὅτι ὁ Ἐκτωρ μεθ' ὅλου τοῦ στρατεύματος του

«Κατάπεσε 'ς τὸ τεῖχος, παντοῦ ὀρημικῶς.
Καὶ ὀπίσκειας μίαν πέτραν, μεγάλην μὲ ὀρημῆν,
Ἐτίναξεν ἀμέσως ταῖς πύλαις εἰς τὴν γῆν.
Καὶ τότε μὲ τοὺς ἄλλους δοῦμὰ ὁ Σαρπηδῶν,
Κ' ἐκρήμνισε τὸ τεῖχος τὸ πέριξ σωρηδόν.
Καὶ ἔπειτα ἐμβήκαν, κὴ ἀρπάχθησαν κακὰ,

Κ' ἐμάχονταν τὰ μέρη τὰ δύο ἐχθρικά.
 Ἐκεῖ δ' ἐπληρώθη ὁ φίλος Ὀδυσσεύς,
 Ἐκεῖ ὁ Λοιμήδης, κ' ἐκεῖ ὁ βασιλεύς...
 Ἀλλοίμον ! Ἐχάθη ἡ Ἑλλάς ἢ ἐπυχής !...

Ἐπὶ τῷ ἀκούσασθαι αὐτῷ, ὁ Πατρόκλος σπεύδου
 πρὸς τὸν Ἀχιλλεῦ, τοῦ γνωρίζει τὴν ἀρξάμενιν κα-
 ταστροφὴν καὶ τὸν πείθει ὅπως ἀποστείλῃ ὑπὸ τὴν
 ἀρχηγίαν αὐτοῦ τοῦ Πατρόκλου τοὺς Μυρμηδόνους
 τοὺς πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων. Ἐν τούτοις ὁ Ἀ-
 χιλλεὺς, ἀνησυχῶν περὶ τῆς τύχης τοῦ προσφίλου
 τοῦ Πατρόκλου τὸν ὁποῖον γνωρίζει

«φύσει ὀρηκτῆρ

κ' εἰς τὴν μάχην κατὰ πάντα θερμοσφῶν καὶ προσητῆρ
 καλεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἀντομέδοντα καὶ ἀφ' οὗ τοῦ
 ἀναγγεῖλῃ ὅτι διώρισεν τὸν φίλον τοῦ Πατρόκλου στρα-
 τηγόν, αὐτὸν δὲ «συνεργόν», τοῦ συνιστᾷ νὰ προσέ-
 ζῃ τὸν Πατρόκλον,

«ὅτι ἄκριτα ὄρηκτῃ,

Καὶ ἢ πρόπει ἢ δὲν πρόπει, αὐτὸς πάντοτε τολμᾷ.
 Ὄθεν ζεῦξε εἰς τ' ἡμάξῃ τ' ἄλογά μου τ' ἀσθησιᾷ,
 Τὸν Βαλίων καὶ τὸν Ξάνθον, καὶ κνέφονα τα σκληροῖ,
 Ἄν τὸν Ἐκτορα ἴδητε πρόσθε ἐπιμελῶς,
 Νὰ μὴ τύχῃ καὶ ὀρηκίης κατ' ἐκείνον παντελῶς.
 Ἄν σὲ πῆ νὰ διενθῆναι τὸ ἡμάξῃ προσεκεῖ,
 Παντελῶς νὰ μ' ὑπακούσης, καὶ νὰ φήγῃς ἀπεκεῖ.»

Διὰ νὰ μὴ ὑποθέσῃ δὲ ὁ Πατρόκλος ὅτι ὁ Ἀχιλ-
 λεὺς τοῦ συνιστᾷ

«ν' ἀποφύγῃ παντελῶς,

τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν νίκην, ὥσάν ἄνθρωπος δειλός»,
 στρεφόμενος πρὸς αὐτὸν προσθέτει :

«Ἐγὼ θέλω μὲν νὰ σ' ἔχω ζωντανὸν καὶ ἔργῃ,
 Πλὴν δὲ θέλω νὰ σὲ κάμω μὲ αὐτὸ φροσδεῖ.
 Ὄθεν πλέον ἐλευθέρως ἂν ποθῆς κ' ἐπιθυμῆς,
 Μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς προμάχους ἡμπορεῖς νὰ πολεμῆς.
 Ἄν τὸν Ἐκτορα δὲ ὅμως, σὲ τὸ λέγω φανερά,
 Ὅσον δύνασαι ν' ἀπέχῃς καὶ νὰ φεῖγῃς φοβερά.
 Τὴν ἀλήθειαν σὲ λέγω, καὶ πιστῶς ὁμολογῶ,
 Τὴν ἀνδρεία σου θανατάζω, καὶ τιμῶ σχεδὸν κ' ἐγὼ.
 Μονομάχησε μ' ἐκείνον, καὶ ὁ Αἴας φοβερά,
 Πλὴν τὸν ἐφοίξε μὲ ὄλην τὴν ἰσχύν σου τρομερά.
 Ὄθεν λέγω μὴ τολμήσῃς, κατ' αὐτοῦ νὰ κινήθῃς
 Ἐπειδὴ ἀνατιροήτως κινδυνεύεις νὰ χαθῆς,
 Μὴ θελήσῃς ν' ἀποδείξῃς τὴν ἀνδρείαν σου κ' ἐκεῖ.
 Ὅπου εἶνε κατοῦρα, καὶ σχεδὸν δὲν ἐξωκεῖ.
 Ὁ καλὸς ὁ πολεμάρχος, πρόπον εἶν' νὰ θεωρῇ
 Τὸν ἐχθρὸν, καὶ νὰ σταθμίσῃ, πόσον τάχα ἡμπορεῖ.
 Κ' εἰ μὲν εἶν' ἰσοπαλὸς σου, ἄς ἀντιπαρταχθῇ,
 Εἰ δὲ μὴ, ἄς τὸν ἀρήσῃ, καὶ μακρὰν ἄς φηλαχθῇ),
 Ἀφ' οὗ δὲ τοὺς Τροιαδίτας ἐκδιώξῃ ἐντελῶς,
 Περαιτέρω μὴ δὲ βῆμα, μὴ προβῆτε παντελῶς.
 Ἄλλ' εὐθὺς ὅπισθον ὄλοι, ἀπεκεῖ βιαστικά,
 Νὰ γυρίσῃτε ἀμέσως, σιγῶνὰ καὶ ταπεινά.
 Ἀρκεῖ τόσον νὰ γυρίσῃ, πῶς ἀπίως ἀφελῇ

Ἄπο ἡμᾶς ὁ Ἀγαμέμνων, κινδυνεύει νὰ χαθῇ.
 Ἄτὰ ὄλ' ἀνατιροήτως, σὲ προσιτάζω φοβερά,
 Καὶ σ' ὀρκίζω εἰς τὸν Δία, νὰ φεῖγῃς σταθερά».

Μεθ' ὃ λαμβάνων «χουρὸν καὶ σκαλιστὸν ποτῆ-
 ρι γεμάτον ἀπὸ κρασὶ καλὸν κ' εὐώδες», πίνει ἐξ
 αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Δία ἀποτεινόμενος λέγει :

«— Ζεῦ δόρυμπε θεέ μου βασιλεῦ παντοειρεῖ,
 Τῶν γῆντων κ' ἀθερίων καὶ ἑσέομαζε κοινέ !
 Ἰὸς τὴν νίκην καὶ ἰσχύν σου οὐρανόθεν προσηρῶς,
 Τὸν πιστὸν μου τοῦτον φίλον, ἰκετεύω ταπεινῶς,
 Φύλαξέ τον, σκέπασέ τον, εἰς τὴν μάχην τὴν σκληροῖν,
 Μὲ αὐτὴν σου τὴν ἀγίδα, τὴν φορετὴν καὶ τρομεροῖν
 Καὶ ἀξίωσέ τον πάλλιν, νὰ γυρίσῃ θυμαστός,
 Νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος, ὄλος ἄνωτος σωστός.—
 Ὄρα σου καλῆ, ὦ φίλε, καὶ πολέμα ἰσχυρά,
 Καὶ αὐταῖς ταῖς συμβουλαῖς μου, φύλαττέ ταις σταθεροῖν»

Ἐν τῇ τελευταίᾳ πρῶξει ὁ Ἀντομέδων ἀναγγεῖλει
 εἰς τὸν Ἀχιλλεῦ ὅτι ὁ φίλυτός του Πατρόκλος

«νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος φεβρῶς,

εἰς τοὺς θριάμβους μεταξὺ ἐθανασώθη θλιβερός»
 ἔπὸ τοῦ Ἐκτορος. Ἐπὶ τῷ ἀκούσασθαι αὐτῷ ὁ Ἀ-
 χιλλεὺς ἀναλίεται εἰς δάκρυα καὶ ὀμνύει νὰ ἐκδικηθῇ
 τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του φίλου φονεῖον τὸν
 Ἐκτορα.

«Ἀχ ! Ἐκτορ, λέγει, θὰ ἐλπίσῃς

λοιπὸν ἐσὸ νὰ ζήσης ;
 Τὸν Πατρόκλον φοιτεῖς,
 Καὶ ὅτι ζῆς πιστεύεις ;
 Σχεδὸν ἔγγιζ' ἡ ὄρα,
 Τὰ ὅσα πάσχω τῶρα,
 Ἀπλάσια νὰ τὰ ζῆς,
 Ἀτῆ ἢ Ἀνδρομάχῃ.
 Καθὼς ἐγὼ στενάζω,
 Τὰ δάκρυα σταλάζω,
 Θὰ ξεσχισθῇ κ' ἐκεῖνη,
 Καὶ φορητὴ θὰ μείνῃ
 Θεοὺς καὶ γῆρ σ' ὀρκίζω,
 Καὶ τὴν εὐθὺς ἐλπίζω,
 Τὸ αἷμά σου νὰ γίωσῃ,
 Νὰ τὸ κατασφραγίσω.
 Καὶ ἂν ἔς τὴν γῆρ δὲν φθίσω,
 Τὸ νὰ σὲ θναίσω,
 Ὅσον τὸν Ἄδην καταβαίω,
 Κ' ἐκεῖ σὲ ἀναίτω.
 Ἐκεῖ θὰ ἐνεθροίσω,
 Ἀφελῶς νὰ τοξεύω,
 Μετὰ τὸν θάνατόν σου,
 αὐτὸ τὸ εἶδωλόν σου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐρχεται ὁ Ἀγαμέμνων μετὰ τῶν
 λοιπῶν στρατηγῶν νὰ παρηγορήσῃ τὸν Ἀχιλλεῦ διὰ
 τὸν θάνατον τοῦ φίλου του καὶ καταρτάται ὡς αἴ-
 τιον τῆς συμφορᾶς αὐτῆς τὸν «ἀνθρωποβόρον θη-
 μόν» ὅστις

«εἰς ἄτοπα σκληρὰ

Ἀναγκάζει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς οἶπτε λεπτοῖ
 Πῶς δὲν εἶνε τάχα τρόπος, ἄν' τὸν κόσμον νὰ ἀρυσθῇ,

Τὸ πικρὸν αὐτὸ τὸ πάθος, καὶ κακῶς ν' ἀφανισθῇ ;
 Ἡ τουλάχιστον νὰ λείπῃ, κἂν ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς,
 Νὰ μὴ σφάλλωμεν ποτὲ μας, ὡς γυθαῖοι κ' ἐπιτελεῖς ;
 Καθὼς εἴμεσθεν ἐν γένει εἰς τὰ ἄλλα ἔφημοι,
 Νὰ μὴν εἴμεσθε κ' εἰς τοῦτο ταπεινοὶ καὶ χαμηλοὶ.
 Πόσον ἄθλιον νὰ ἦναι βασιλεὺς τινὰς ὁμοῦ,
 Καὶ ἐπὶ χόος διόλου τοῦ ἀλόγου του θυμοῦ !
 Νὰ ὀρίσῃ τόσα πλήθη, τόσον κόσμος, τόση γῆν,
 Κ' ὑποκείμενος νὰ ἦναι εἰς ἀκράτητον ὀργήν.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν τούτοις ἀποδίδει τὴν ἐπελθούσαν
 συμφορὰν εἰς τὸ πεπρωμένον καὶ ἐπὶ τέλους συμβου-
 λεύει νὰ λησμονηθοῦν τὰ γινόμενα καὶ νὰ μείνουν
 ὄλοι φίλοι.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Καὶ ἐγὼ αὐτὸ προβάλλω Ἀχιλλεῦ μου, μὲ χροᾶν,
 Καὶ τὸ δέχομαι ἀμέσως, μὲ καρδίαν καθαράν.
 Ματρῶες ἄς ἦναι ὄλοι, οἱ παρόντες ἀρχηγοὶ
 Τῆς Ἑλλάδος καὶ γενηῖοι, τῶν Ἑλλήνων στρατηγοί,

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

Νὰ μὴ φθάσουν ποτὲ φίλοι μεταξὺ νὰ συγχισθοῦν,
 Καὶ ἀθλίως συναλλάξωσ ὡς ἐχθροὶ νὰ ὀργισθοῦν.

Τέλος ὁ ποιητὴς ὑπὸς ἐγνωρίζε κατὰ βάθος τοὺς
 αἰώνιους Ἑλληνας καὶ ἐπροφήτευσεν τρόπον τινά, τὰ
 μέλλοντα, δίδει πέρας εἰς τὸ πατριωτικὸν του ἔργον
 διὰ τὸν ἐξῆς στίχον, οὗς σοφῶς ἔθεσεν ἐν τῷ στόματι
 τοῦ σοφοῦ Νέστορος.

ΝΕΣΤΩΡ

Τοῦτο μάλιστα συμφέρει, νὰ σὺς πῶ εὐλαχρῶς,
 Κ' εἰς ἐσᾶς ἀπλῶς τοὺς δῖο, κ' εἰς τοὺς Ἑλληνας κοινῶς.
 Ὄταν εἴμεσθ' ἐνομιμένοι κ' ἡ Ἑλλάς εἰδοκαμῆ,
 Καὶ κάμνῃ δὲν τὴν βλάπτει ἐχθρική ἐπιδρομή.
 Ὄταν δὲ διαιωημένοι, τότε πλέον καὶ αὐτῇ
 Εἶν' ἀδύνατη, καὶ τότε ὁ καθέννας τὴν πατεῖ.

ΝΙΚ. Γ. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

EMILE FAGUET τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΩΜΕΝ

(Σημ. Ἑλλ. Ἐπιθεωρήσεως.— Ἐκ τῆς ἀξιολόγουν
 μελέτης τοῦ Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ Emile Faguet
 περὶ τῆς τέχνης τοῦ ἀναγινώσκοντα τὰ διάφορα βιβλία,
 ἐδημοσιεύσαμεν εἰς μὲν τὸ τεῦχος Ἰανουαρίου τὰ
 μᾶλλον ἐνδιαφέροντα μέρη τοῦ προλόγου καὶ τοῦ γε-
 νικοῦ μέρους αὐτῆς, εἰς δὲ τὸ τεῦχος Φεβρουαρίου—
 Μαρτίου τὸ κεφάλαιον τὸ ἀποβλέπον τὰ βιβλία ἰδεῶν.
 Συνεχίζοντες τὴν μελέτην ταύτην, δημοσιεύομεν εἰς
 τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος τὸ εἰς τὰ αἰσθηματικὰ βιβλία
 ἀναγερόμενον κεφάλαιον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

ΤΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐπιτρέπεται νὰ ἀναγινώσκῃ τις κατὰ τι ὀλιγώτε-
 ρον βραδέως τοὺς συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὡς ὑ-
 πόθεσιν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Εἰς
 τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐπίσης ἀπαιτεῖται, ἔπὸ διάφο-
 ρον μορφήν, σκέψις καὶ μάλιστα ἔρευνα, συνεπῶς τὸ
 ἀντίθετον ὄλος τῆς ταχύτητος. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν
 ἀνάγνωσιν τῶν αἰσθηματικῶν βιβλίων, φροσδὸ ἀπο-
 λήτως ὅτι, πρὸ πάσης ἰδίας σκέψεως καὶ ἐρεῖνης,
 πρέπει ὁ ἀναγινώστης νὰ ἀφίεται ὀλοσχερῶς, νὰ
 προσηλωθῇ εἰς τὸν συγγραφέα. Ὁ αἰσθηματικὸς συγ-
 γραφεὺς περιγράφει τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας δι-
 ἴσπον διὰ νὰ τὰ περιγράψῃ ἀπλῶς, ὅσον διὰ νὰ τὰ
 ἐμπεύσῃ εἰς ἡμᾶς. Εἶνε ὀπορεῖς αἰσθημάτων, ὅπως
 ὁ φιλόσοφος εἶνε ὀπορεῖς ἰδεῶν. Πρὸ παντὸς θέλει
 νὰ συγχινοῖ, τοῦτέστι νὰ κάμῃ ἡμᾶς νὰ οὐμμερισθῶ-
 μεν τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ἀπέδωκεν εἰς τὰ πρόσω-
 πα τοῦ ἔργου του, νὰ θέσῃ ἡμᾶς, δι' ἐνὸς εἶδους με-
 ταδόσεως, εἰς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν καὶ εἰς τὰς
 διαφόρους ψυχικὰς καταστάσεις τῶν προσώπων τὰ
 ὁποῖα ἐδημιούργησεν. Ἐὰν ὁ συγγραφεὺς δὲν ἐπιτυγ-

χάνῃ ποῦσ εἰς τοῦτο, ἐὰν οὐδόλως συγχινοῖ, ἄς τὸν
 ἐγκασιδιώγωμεν ἄλλ' ἐὰν συγχινοῖ ἡμᾶς ὀλίγον, ἄς
 μὴ ἀνθιστάμεθα, ἄς ἀφελθῶμεν εἰς τὸν θελητικὸν αὐ-
 τὸν ὀδηγὸν νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ, ἄς ἀφελθῶμεν εἰς τὴν
 ἐντύπωσιν, ἄς συγχινοῖσθωμεν. Ἀὲν ἀνηπόμεν εἰς ἑαν-
 τοὺς πλέον, εἶνε ἀληθές ἄλλ' ἴσως δι' αὐτὸ ἐλάβομεν
 εἰς χεῖρας ἕνα μεθιστοιχογράφον ἢ ἕνα ποιητῆν. Ἡ
 κερύεισι αὐτῇ τῆς ἀτομικότητος μας παρ' ἐνὸς ἐπι-
 νοήματος γωνιασίας εἶνε πρᾶγμα ἀρκετὰ περιεργον.
 Εἶνε ἐν εἶδος μέθης, καί, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, εἶνε
 συγχρότως μία ἀπόλεια καὶ μία μεγέθυνσις τῆς προ-
 σωπικότητος μας. Εἶνε μία κατῴσισις ὑποβλητικῆ.
 Ἀναγινώσκοντες ἐν μεθιστοίωγμα τὸ ὁποῖον οὐδοῦς
 μᾶς συγχινοῖ, δὲν εἴμεθα πλέον ἡμεῖς αὐτοί, καὶ ζῶ-
 μεν ὡς τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα μᾶς παρουσιάζονται καὶ
 εἰς τοὺς τόπους οἱ ὁποῖοι μᾶς περιγράφονται ἔπὸ
 τὸ ὄμαγρον, ὡς λέγει ἐπιτυχῶς ὁ Ὀράκις, τον-
 τεστιν ἔπὸ τοῦ ἐπρωτιστοῦ. Ὑλάρχει ἀπόλεια τῆς
 ἀτομικότητος μῆς.

Ἄλλ' ἐπίσης ὑλάρχει μεγέθυνσις τῆς ἀτομικότητος
 μας ἔπὸ ταύτην τὴν ἐννοίαν, ὅτι εἰς τὴν ξέτην αὐτὴν
 ζῶην αἰσθανόμεθα ὅτι ζῶμεν ἐνωτιότερον, ευρύτε-
 ρον, μεγαλοπρεπέστερον τοῦ σνηήτους. Καὶ τὸ δάνει-
 ον τοῦτο ἐγὼ, ζῶν λιμυρότερον τοῦ κερύει ἐγὼ, οὐ-
 δὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἡμεῖς αὐτοί. Δεχόμεθα ἐπὶς ἡμῶν
 τὴν ψυχὴν τῆς περιγρηπίσεως de Clèves καί, ἂν καὶ
 αἰσθανόμεθα κάλλιστα ὅτι δι' ἄλλης ψυχῆς ζῶμεν διὰ
 μίαν ὄραν, αἰσθανόμεθα κάλλιστα ὅτι ἡ ἰδικὴ μας
 ψυχὴ περιβάλλει τὴν ξέτην ψυχὴν τὴν ὀποῖαν δεχε-
 ται, κατέχεται βαθυτάτα ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀναπιύσεται

θανμασίως ή τουλάχιστον κατά τρόπον ό όποιος μās γαίνεται θανμασίως.

Αιά τὰ κατανοήσετε την ύπνωσιν ταύτην, φέρετε την προσοχήν σας εις την στιγμήν της έγέρσεως εκ του ύπνου. Αποθέτοντες τó ώραιον μυθιστόρημα άγναιζόμεθα κυριολεκτικώς, τρίβομεν τούς όφθαλμούς, εκτεινόμεν τά μέλη του σώματος· αισθανόμεθα έναργώς ότι μεταβαίνομεν από μās ζωής εις την άλλην και ότι ομικρυνόμεθα ή ότι πίπτομεν άφ' ύψηλου. Είναι μία ψυχή ή όποία ήτο ήνωμένη εις την ιδικήν μας και ή όποία μās εγκαταλείπει.

Είτε ούτω άπολύτως άναγκαίον τὰ άγίεται τις όλοσχερώς, ως άνωτέρω εξήγησα, όταν πρόκειται περί άναγνώσεως αισθηματικού συγγραφέως. Άλλ' έννοείται ότι δέν άπαγορεύεται τὰ συνέλθη τις και τὰ γίνη αΐθις κύριος έαυτού· εϋρίσκει μάλιστα νέας τέργεις συνερχόμενος και σκεπτόμενος. Η σκέψις επί ένός έργον φαντασίας συνίσταται κυρίως εις τοϋτο : Αιρωτόμεθα εάν τὰ πρόσωπα είναι πιθανά και φρονακά και αισθανόμεθα την αλήθειαν αυτών, όπως άναγνωσκόριτες ήσθάνθημεν την ώραιότητα, την έντασιν της ήθικής ζωής των. Θα μου είπη τις : κατά ποίον κριτήριον θά δυνηθώμεν τὰ κρίνωμεν περί της αληθείας ένός προσώπου ; Θα άπαντήσω : δια παντός ό,τι είδατε και παρατηρήσατε περίξ σας· άναμφισβόλωσ τοϋτο είναι έν πολλή μικρόν έδαφος παρατηρήσεως και ό,τι εξ αυτού άπεκόμισή τις είναι συνεπώς έν κριτήριον, ούτως είπειν, πολύ πτωχόν. Δέν γνωρίζω έν τοϋτοις άλλο μέσον δια τὰ κρίνη τις περί της αληθείας.

Είτε πιθανόν ότι, έλλείψει όρων συγκρίσεως, άπαιτόμεθα συγκρίματα, και ότι ό συγγραφεύς όστις μās λέγει : «Τά πρόσωπα ταϋτα τὰ όποία εϋρίσχετε άπίθια, εγώ τὰ εγνώρισα», έχει δίκαιον. Έν τοϋτοις οί άνθρωποι δέν είναι τόσον διάφοροι οί μέν από τούς δέ, ώστε τὰ μη δύναται τις, με άριθμόν τινα προσωπικών παρατηρήσεων, τὰ κρίνη δια συγκρίσεως περί των προσώπων τὰ όποία οί συγγραφείς μās παρουσιάζουν. «Ο,τι, έν τή πραγματικότητι, δύναται τὰ άποπέση εις τὰ βλέμματά μας, άποτελεί μίαν μέσην ανθρώπινην φύσιν. «Ο,τι οί συγγραφείς θέτουσιν ένπó τούς όφθαλμούς μας είναι πλάσματα τὰ όποία, ή άνήκουσιν εις την μέσην ανθρώπινην φύσιν, ή άπομακρύνονται αυτης, όντα άνώτερα ή κατώτερα, άλλ' όφείλουνσι πάντως τὰ προσομοιέσθωσι προς την μέσην ανθρώπινην φύσιν, διότι άλλως είναι καθαρά τέρατα φαντασίας. Έχετε συνεπώς τὰ άναγκαία και επαρκή στοιχεία δια τὰ κρίνετε περί της αληθείας των περιγραφών. Ισ' είδατε ποτέ τόν père Grandet άί· εγνώρισατε φιλόφρονον τινά, τόν κ. Α... και κρίνοντες τόν pèr Grandet σκέπτεσθε : και είναι πολύ άίηθής· ό pèr Grandet είναι ό κ. Α..., όποιος θά

ήτο ούτος ακριβώς εάν είχε περισσότερον παρουρηθή από την όρμην του πάθους του, εάν προσέτι είχε ζήση υπό συνθήκας όλίγων διαφόρων εις μικράν τινα πόλιν ή εις τι χωρίον, κλπ.»

Η άνάγνωσις των μυθιστορημάτων προϋποθέτει ούτω ως όρον άπαραίτητον της κριτικής σκέψεως μετά την πρώτην έντύπωσιν εκ της άναγνώσεως, μίαν άρχετὰ μεγάλην γνώσιν των ανθρώπων, και έννοή δια τούτον μίαν άρχετὰ μεγάλην συνήθειαν τὰ παρατηρή τις και έρευνά τούς ανθρώπους περίξ τον. Αί φεραί εϋγάτιδες, αί όποία άναγινώσκουσι τὰ ένδηγνά μυθιστορήματα, μόνον δια τόν ένθουσιασμόν της πρώτης στιγμής, της πρώτης έντυπώσεως είναι ίκαναί· ή δευτέρα στιγμή, της σκέψεως, ύπάρχει μόνον δι' εκείνους οί όποιοί είναι πλέον ήλικιωμένοι και οί όποιοί είναι προικισμένοι με δύναμιν τινά παρατηρήσεως και μνήμης· άλλ' οί τελευταίοι ούτοι δοκιμάζουσι τέργεις πολύ ζωηροτέρας, όντες προσέτι ίκανοί τὰ προσηλούνται εις τόν συγγραφέα κατά την άνάγνωσιν, τὰ άγίεται όλοσχερώς, ως είπωμεν άνωτέρω, όντες ίκανοί ιδίως τὰ συγκρίνωσι τó μυθιστόρημα προς την ζωήν και τὰ δοκιμάζουσι συναισθηματα θανμασμοϋ ζωηροτάτου, όταν νομίζουσιν ότι τó μυθιστόρημα άντέγραφε την ζωήν με ακρίθειαν ή μάλλον την παρεμόρφωσε κατά τρόπον ώστε τὰ καταδείξη έντονώτερον τās χαρακτηριστικάς γραμμιάς της.

Έν των ισχυροτέρων μεταξόν των συναισθημάτων αυτών είναι τοϋτο : τὰ βλέπη τις εις τó μυθιστόρημα ό,τι είχεν ήδη εις την ζωήν, αλλά τὰ βλέπη τοϋτο κατά τρόπον πλέον έναργή και πλέον έντονον. Η γνώσις την όποιαν είχομεν περί ένός χαρακτηρος είναι ακριβής άναμφισβόλωσ, αλλά είναι γενική· είναι συνολική και συνεπώς είναι κυμαινομένη άκόμη εκείνο τó όποιον μās θέλγει, είναι ότι επανεύρομεν εις τó μυθιστορήμα την ιδίαν αυτην γνώσιν υπό ζωηρότερον φώς, τó όποιον εξαίρει τās λεπτομερείας, τὰ όλωσ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, και τó όποιον μās κάμει τὰ είπωμεν : «Πόσον τοϋτο είναι αληθές ! Τó είχα διΐδην, δέν τó είχα άντιληφθῆ καθαρά· τó είχα διαισθανθῆ άλλώς, δέν τó κατείχα άπολύτως». Τó μυθιστορήμα, εάν είναι καλόν, μās βοηθεϊ τὰ κατανοώμεν ακριβώς την πραγματικήν ζωήν, ή όποία μās διέφενγε κατά τó ήμιοι, διότι είμεθα νοηελείς παρασηρηται αυτης.

Η άνάγνωσις άποτελείται ούτω εξ όσων γνωρίζομεν, εξ όσων μαθηάνομεν και εξ όσων γνωρίζομεν κάλλιον ήδη, διότι κατά την άνάγνωσιν τὰ έμάθομεν εκ νέου. Μεταβαίνομεν ούτω εκ της πραγματικότητος εις την φανταστικήν ζωήν και τó πλάσμα της φαντασίας τότε μόνον έχει άξίαν δι' ήμās, όταν εις τούς ίδίους όφθαλμούς μας είναι πλήρες πραγματικότητος

και ή πραγματικότης είναι δι' ήμās περισσότερον ένδιαφέρονσα, όταν επανερχόμεθα εις αυτην άφ' οϋ διήλθομεν την φανταστικήν ζωήν πλήρη αληθείας.

Έν άλλο μέσον δια τὰ κρίνωμεν τó δημιούργημα της φαντασίας και συνεπώς δια τὰ άπολαύσωμεν περισσότερον τοϋτο, εάν είναι καλόν, είναι τὰ παρατηρούμεν εις τó έσωτερικόν ήμων αυτών. Ηρώτων τόν Massillon πολύ έντιμον άνθρωπον : «Πού λαμβάνετε λοιπόν την ύλην όλων των περιγραφών της κακίας τās όποιās κάμειτε ;» Απήντα : «Εις έμε αυτόν». Ούτω έχει τó πράγμα. Έκαστος εξ ήμων, εάν έχει την δύναμιν τὰ περιγράφη, θά ήτο σχεδόν ίκανός έν έαυτῷ τὰ εϋρη την ύλην δια τὰ άπεικονίση όλως τās κακίας και έπίσης όλως τās άρετάς, ή τουλάχιστον δια τὰ άναγνωρίζη την αλήθειαν εις όλως τās περιγραφάς όλων των άρετών και όλων των κακιών. Έκαστος εξ ήμων είναι εις μικρός κόσμος, όπου ό κόσμος όλόκληρος φαίνεται έν μικρογραφία και είναι αληθώς ως έν σπέρματι· ή υπό τού Πασκάλ άναφερομένη ιταλική παροιμία είναι πολύ ακριβής : «Ολόκληρος ό κόσμος είναι κατεσκευασμένος ως ή οικογένειά μας», και μάλιστα όπως ήμεεις. Συνεπώς, τὰ σπέρματα ταϋτα όλων των άρετών και όλων των έλαττωμάτων, τὰ όποία ύπάρχουσιν έντός ήμων, μās ελιτρέπουσι πολύ καλά τὰ κρίνωμεν ό,τι ύπάρχει πραγματικόν εις τόν ιδανικόν κόσμο των μυθιστορημάτων. Έν δημιούργημα της φαντασίας είναι πάντοτε μέρος ήμων, τó όποιον, εις τās χείρας του συγγραφέως, έγινε πρόσωπον, έν έτερον μέρος ήμων τó όποιον έγινε άλλο πρόσωπον και ούτω καθέξης και κρίνομεν ούτω συγκρίματα καταφύγοντες εις ήμās αυτούς.

Η άνάγνωσις άπαιτεί συνεπώς από ήμās τὰ είμεθα ίκανοί προς άνάλυσιν αιτιολογικήν και καλοί άναγνώσται είναι εκείνοι μόνον οί όποιοί έχουνι την ίκανότητα ταύτην. Ηκουσα γυναίκα τριακοσιετιδα τὰ λέγη : Δέν κατώρθωσα ποτέ τὰ έννοήσω τί εϋρίσπουσιν ένδιαφέροντις την Madame Bovary». Εσκέφθην τὰ άπαντήσω εις αυτην : «Ο,τι εϋρίσκουσιν ένδιαφέρον εις την Madame Bovary είσθε σεις». διότι δέν ύπάρχει γυναίκα εις ήλικίαν των 30 ετών,

δέν λέγω ή όποία τὰ μη είχε M. Bovary άλλ' ή όποία τὰ μη περικλείη εις έαυτην· μίαν M. Bovary με όλως τās επιθυμίας της και όλα τὰ όνειρά της και όλην την αντίληψίν της περί της ζωής· μίαν M. Bovary λαυθάνουσαν, ή όποία δέν εξεκολάγη ποσώς, εκτραπέισα και έμποδισθείσα δια παντός είδους άλλων ψυχικών στοιχείων, άλλ' ή όποία ύπάρχει. Άλλ' ή κυρία περί της όποιās όμιλώ, ελάχιστα παρατηρητική, δέν ήτο ίκανή τὰ διακρίνη έαυτην και δέν ήδύνατο τὰ διαχωρίση την M. Bovary ή όποία ήτο έντός αυτης, όπως, άλλως τε, εις όλως τās άλλας γυναίκας.

Και αυται αί εκπλήξεις, τās όποιās μās προσερούσιν ένίοτε τὰ δημιουργήματα της φαντασίας, και όμιλώ άκόμη μίαν φοράν περί εκείνων τὰ όποία είναι καλά, μās φέρουσιν εις άνακαλόγησις. Δοκιμάζομεν άίτην εκκλήξιν, δυσάρεστον έντύπωσιν και σκεπτόμεθα : «Αλλά τοϋτο δέν είναι αληθές !» Έν δέν ξεύρω τι μās λέγει δι' ίσως δέν είναι τοϋτο τόσον φρενδές όσον πιστεύομεν· έρευνώμεν βαθύτερον εις την σκέψιν μας και συμβαίνει συχνά τὰ καταλήξομεν εις ή σκέψη : «τουλάχιστον τοϋτο δέν είναι άδύνατον». Τó τοιοϋτον προέρχεται εκ του ότι μία πύχη άπεξερεύνητος της ψυχής μας άπεκαλύρη κατά τó ήμιοι εις ήμās διότι έν μέρος της ύπουνειδήσεως, δια της ενεργείας της έννης αυτης βοηθείας, εισέδουσιν εις την συνείδησίν μας, διότι φλέπομεν έντός ήμων βαθύτερον από πριν.

Ούτω ή άνάγνωσις, εάν άπαιτεί την συνήθειαν της έρεύνης της συνείδησεως, εξ αντιθέτου έπίσης μās δίδει την συνήθειαν ταύτην. Από της ήμέρας καθ' ήν ήδη, γενόμενοι καλοί άναγνώσται, κάμνομεν την σκέψιν τὰ συγκρίνωμεν τὰ πρόσωπα μās φανταστικής διηγήσεως όχι προς τούς γνωστούς εις ήμās ανθρώπους, αλλά προς ήμās αυτούς, άποκαθόμεν την συνήθειαν ταύτην και άναγινώσκομεν έαυτούς ως βιβλίον, τουλάχιστον ως χειρόγραφον δόσολόν, μετά προσοχής και επιμελείας· και ότι επανερχόμεθα εις τὰ βιβλία έχομεν άποκτήση μίαν ίκανότητα μεγαλειότεραν τὰ κατανοώμεν και τὰ κρίνωμεν, πράγμα τó όποιον είναι άλλως τε τó ίδιον. (Έπεται συνέχεια).

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Από 22 Φεβρουαρίου—15 Μαρτίου 1915)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ

Τερά Σκήτη αγ. Παντελεήμονος 22-2 915

Κυριακή εσπέρας

Είσορχόμεθα σιό άρχαϊκό «Κονάκι» της Μονής του Αγίου Λιοννοίου, όπου διαμένει ό νέος «Πρωτοεπιστάτης». Ένα είδος μωστηριώδους Ααϊλάμα του Αγίου Όρους. Σημειωτέον ότι ένός ως καθηρέθη

ό Νικόδημος, ή Μονή Λιοννοίου—μία εκ των πέντε Μονών του Όρους που έχει δικαίωμα τὰ δίδη άνά πενταετίαν και επί έν έτος Πρωτοεπιστάτην—τόν άντικατέστησεν άμέσως δι' άλλου καλογήρου της. Έστειλε τόν πανοσιολογίωτατον κ. Κυριακόν, ό όποιος και κατέλαβε τó άξίωμα, μ' όλως τās τιμάς. Ηλικιωμένος Καλόγηρος, άμίλητος, σοβάσός, με τó κεφάλι

ἄδειο ἀπὸ κάθε φρονητῆς ἰδέας, μὲ τὴ σκέψιν ἀδρανῆ, καθήται ὡς καθηλωμένος σ' ἕνα μακρὸ νυθῆναι καὶ μὲ τὰ μάτια ἀπαιρῆ, οὐκ ὄντως, ἀπὸ σῆμα ἐκαστάσεως προσαιεῖται πρὸς ἕνα ἀόριστον σημεῖον τῆς αἰθούσης, ὅπου μὲς ἐποδέχεται.

Τοῦ ἀσπαζόμεθα τὸ χεῖρ μὲ ἕνα «Καλημέρα Σὺς», ἐνῶ ὁ Πατὴρ Χριστοφόρος κάμνει χορὴν μετὰ τῆς πλέον ταπεινῆς ἐποκλίσεως τῆς ἐπιχωρίου φρασεολογίας.

— Εὐλογεῖτε, Πάτερ...

— Ὁ Κύριος...

Μπροσὰ σ' ἕνα ξενυχτιζόμενο ἔπιπλο δὲν εἶχα καμμία ὄρεξι ν' ἀνοίξω τὰ χεῖλια μου. Ὁ νοῦς τοῦ σεβαστοῦ ἀντιοῦ Καλοῦ ἄγειρο ἐφαίνεται ἐστραμμένος πρὸς τὰ χιλιάδες χρόνια καὶ θὰ ἦτανε μάταιος κόπος νὰ ζήτησιν κανεὶς νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ ἀπὸ τὸ μακρὸν τὸ ταξίδι.

Δὲν ξέρω ἂν τὸ ἀξίωμα ἢ ὁ χαρακτήρ του ἐμ-λοτεῖται τὴν στιγμήν ἐκεῖνην τὴν εἰκόνα του, ἀλλὰ μοῦ φάνηκε ὡς ἕνας Ἰησοῦς τῆς Μελαγχολίας, τῆς Σιγῆς, τῆς Στυγνότητος καὶ δὲν βρῶσκω ὅτι καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ ιδιότητες μποροῦν νὰ ἐνδοσιάζουν. Κάποια ἐπιβλητικὴ ἡγεμονικὴ δὲν ἦτανε ξένη πρὸς τὸ ἐλαφρὸς οὐρόμενον καὶ ψιθυριστὰ σκεδὸν ἐμφραζόμενον καλογοητικὸν αὐτὸ πρότυπον.

Ἰηγεμονικὸς ὅμως ποῦ ἦτανε ἀπλῶς ἕνα δείγμα ζωῆς ἀπράγματος, παθητικῆς, ἕνα φαινόμενον ἀκαθόριστον, ψυχονομικόν, ἕνα θεώρημα ἀπλοῦν, χωρὶς καμμιῶν ἐπόσεων ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐκάνωται ἀπὸ τὴν λόβιν του. Μία ἐκφρασις ἀνεξέγητος, ἢ ἀποία οὐδέποτε θὰ ἀναγκάσῃ τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν φύσιν νὰ ἀνοίξουν τοὺς θησαυροὺς των. Τίποτε τὸ δημιουργικὸν οὔτε ἀπὸ τὸ μάτι του, οὔτε ἀπὸ τὸ μειδιάματά του, οὔτε ἀπὸ τὴν ἐκφρασίαν του. Διότι οὔτε βλέμμα, οὔτε μειδιάμα, οὔτε ἐκφρασίαν ἐφανέρωσεν ποτε. Ἰσοῦς τοῦ λείπει ὁ οἰοχασμός, γιατί δὲν ἐξεδηλώθη καμμία κίνησις ἀπὸ κείνες ποῦ ἀναπαριστοῦν τὴν ποιότητα ἢ τὴν ποσότητα τῆς διανοήσεώς του.

Ὅλες ἢ ἀκίτνες ποῦ σκορπίζον οἱ ἥλιοι τῆς νεωτέρας σκέψεως, δὲν εἶνε ἱκανὲς νὰ διασχίσουν τὸ σκοτάδι ποῦ πικρὸν περιβάλλει τὴν καλογοητικὴν αὐτὴν ἀνταρξίαν. Ὁ,τι ἢ παγκόσμιος συνείδησις ἀνεγνώρισε καὶ παρεδέχθη, σταματᾷ δειλὸν ἔξω ἀπὸ τὸ ἡλιοφροσιζόμενο καὶ ἀνετο Κονάκι του, γιατί μέσα ἐκεῖ σὲ μιὰ λιπόθυνη ἀμωσαῖρα ἀπονοῦν, μαραινόνται ὅλες ἢ εὐμορφίαι τῆς ζωῆς καὶ ὅλες ἢ πνευματικὲς καὶ ψυχικὲς ἀναλαμπές. Κατένα σάλπισμα δὲν ἀντιχέει αὐτὴ ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ αὐτὴ ἐρημιά, γιατί πρῶτα ἀπ' ὅλα ἐσβέσθηκεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπων αὐτοὺς κάθε λειτουργία ἐγκεφαλικὴ ποῦ χρησιμοποιεῖται ὡς ἀποδέκτης τῶν ψυχικῶν συναισθημάτων. Ἀπέμαθαν τὴν ἔξιν τῆς ζωῆς, ἀπέφυγον τὴν γνώσιν τῆς ἀλη-

θείας, ἀπεκρύβθησαν ἀπὸ τὸ φῶς, ἀπρηθήθησαν τὰς οὐσιωδαιότητας κοινωνικῆς λειτουργίας καὶ ἀπεξήρασαν τὰς φυσιολογικὰς τῶν ὁμῶν, χωρὶς ὡς ἀντιστάθμισμα νὰ κρατήσουν, νὰ ἐμμετρήσουν τὴν δύναμιν τῆς βουλήσεως καὶ τῆς σκέψεως.

Αὐτὰς τὰς σκέψεις ἔκαμα προσαιεῖζον τὴν Ἀγιότητα του καὶ παρακολούθων τὴν ταπεινὴν ἐκφρασίαν τοῦ συνοδοῦ μου Πατρὸς Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος εὐλαβητικῶς ἐξηγεῖται τὸν Προϊστολιστὴν Πατέρα κ. Κυριακὸν ὅτι ἢ «Κυρίως» μου —προσαγγόμενος τῶν Μοναχῶν πρὸς τοὺς Κοσμικοὺς— ἐφθασε σήμερον εἰς Καρπὸν καὶ ἐθεώρησε καθήκον τῆς νὰ δεχθῆ τὰς εὐλογίας Του καὶ τὴν ἐμμετρησὴν συγκατάθεσίν Του διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ὅλων τῶν Μονῶν τοῦ Ὄρους.

Ὁ Προϊστολιστὴς, βυθισμένος εἰς τὰ καλογοητικὰ του ὄνειρα, ταρακωμένος ἀπὸ τὴν γύρω του θείαν μακαριότητα, κωφωμένος δὲ ἀπὸ τόσα καινούργια πράγματα ποῦ ἀντήχησαν σ' αὐτὰ του, ἐνθουσιάζθη καὶ ἀφῆσεν νὰ μιντεῖσωμεν ὅτι διὰ τὰ περαιτέρω δέον ἀθημερὸν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἐπισκοπείαν τὰ νοσητήρια γράμματά μου. Τὰ νοσητήρια αὐτὰ γράμματα θὰ τὰ ἀπαιτήσω μὲ τὸ «διαμνηστικόν» μου, τὸ ὅποσον θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐλευθέρην ἐπίσκεψιν ὅλων τῶν Μονῶν τοῦ Ὄρους, αἱ ὅποιοι, κατὰ τὰ ἔθιμα, θὰ μοῦ παρασχόντων φιλοξενίαν καὶ περιποίησιν.

Μετὰ τὰ ἀπειράτητα «γλυκὰ καὶ καρπῆ» καὶ τὰς ἐπιβεβλημένους ἐδῶς διηρηθῆναι κατὰ καθήκον εἰς τὸ «Κονάκι» τῆς Λαύρας, ἀληθινὸν μέγαρον, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς καὶ πρώτου τῆ τάξεως μέλους τῆς Ἱερᾶς Κοινοτικῆς. Ἐπιτυχῶς ἢ νοσητικῶς ἀποσιάζω ἢ Πανοσιολογίτης του καὶ μὲς ἐπεδέχθησαν δευτερευόντες τινες Καλόγηροι, ἀποτελοῦντες τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Λαυρεῶτου ἐπαιτιδίου τῆς Ἱερᾶς Καλογοητικῆς Ἀριστοκρατίας. Διότι, ὅπως θὰ Σοῦ ἀγγηθῶ ὕστερότερα, εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἄρχει ἢ Ὀλιγαρχικὴ Ἀριστοκρατία, ἢ μᾶλλον ἢ Ὀλιγαρχικὴ Πλειτοκρατία, εἰς τὸ Δημοκρατικώτερον τῶν Πολιτευμάτων καὶ ἄρχει μάλιστα κατὰ τὸν πλέον τυραννικὸν καὶ ἀντιχριστιανικὸν καὶ αὐθαίρετον τρόπον.

Ἀφοῦ ἐδέχθημεν καὶ ἐδῶ τ' ἀπαραίτητα τραπεζοματὰ καὶ ἡκουσα διαμειβομένης τὰς τυπικὰς καλογοητικὰς φιλοφρονησεις κατὰ τὸν πλουσιώτερον τρόπον, τοὺς ἀφῆκαμεν τακτοποιῶντας τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Μονῆς καὶ διηρηθῆμεν εἰς τὸ Προϊστον. Ἐκεῖ εὑρομεν τρεῖς ἐκ τῶν Ἐπισκοπῶν, οἱ ὅποιοι μοῦ ἐπανεῖσαν τὰς σκέψεις ποῦ τοῦ ἐπροκάλεσαν ἢ θέα καὶ ἢ μετὰ τοῦ Προϊστολιστῆτος συνάντησις. Ἀντιλάξωμεν ἐδῶ ἐλαχίστας τυπικὰς λέξεις, κατέθεσα τὴν νοσητικὴν ἐπιστολήν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας κ. Σοφούλη καὶ τὴν ἐπιστολήν τοῦ κ. Βολωνάκη, Γ. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐτρατα-

ρίσθη καὶ ἡκουσα διὰ τρίτην φοράν τοῦ Πατρὸς Χριστοφόρου τὰς εὐχὰς, κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ ἀναφυσκτοῦ του, ποῦ ἦσαν ὀλόκληρος προσφώνησις συνοδομένου ἀπὸ τὴν ἰδιόρρυθμον καλογοητικὴν του φρασεολογίαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐλληροφροσῆθη ὅτι παραμένει ἐδῶ ὁ Ἅγιος Κιτίου, φιλοξενούμενος εἰς τὸ «Κονάκι» τοῦ Βατοπεδίου. Ὁ Κύριος Ἱεράρχης, γνωστὴ ἐκκλησιαστικὴ φροσιγνωμία, εἶνε ὁ ἀντίπους, ἢ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ἀντίθεσις τῆς ἐδῶ Καλογοητικῆς ζωῆς. Κληρικὸς μορφωμένος, ἀνωτέρας μάλιστα μορφώσεως, ἐνθουσιάζων, καλλιπερίστατος, φιλόδοξος ὑπὸ τὴν κοσμικὴν σημασίαν, οὐκ ἐπιφέρει δόξασιν ἐπὶ εὐρυτέρου ἐπιπέδου, ἐπὶ ἐδάφους πολιτικῆς, δραστηριότητος, παρ' ὅλην τὴν ἐπεροβλικὴν εὐωμίαν του, ἐξοικεῖται ἐδῶ ἀποσιάζει ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερότων τοῦ Ὄρους. Κατὰ πόσον ἢ ἐπέμβασις τοῦ διαπρεποῦς Ἱεράρχου ἐβλαπεν ἢ ὠφέλησε, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν ἀκόμη νὰ κρίνω. Περὶ αὐτοῦ θὰ ὁμιλήσωμεν τὰ ἀποσιάζωμενα τῆς ἐδῶ ἐργασίας του, τὰ ὅποια θὰ προσπαθῶ νὰ ἐξακριβώσω.

Ἡ ἐποδοχὴ μας ἦτο φιλικωτάτη, ἀπολαυστικὴ δὲ ἦτο ἢ κατάπληξις τοῦ ἀπλοῦ Κιτίου Χριστοφόρου ἐκ τῆς γνωριμίας του μετὰ τοῦ ἐπιλέκτου Κυρίου Κληρικοῦ. Συνειδητός ἀπὸ τῆς νεκρῆς φροσιγνωμίας τῶν ἐντὸς δεκάτων τῶν Ἀγιορειτῶν, ἀντίκρουσε μὲ θαυμασίων τὰ σπινθηροδόλα μάτια του, τὴν ζωντανὴν φροσιγνωμίαν του, τὸ ἡνωμένο μυαλό του καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνεξαρτησίαν του ἀπὸ δεσμοῦς σχολαστικῆς, μικρολόγου καὶ στενῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιλήψεως.

Τὸ Βατοπεδινὸ Κονάκι, ἀληθινὸ Παλάτι εἰς ὄγκον καὶ μεγαλοπρέπειαν, μοῦ ἀφῆκεν ἀνεξαιρέτους ἀναμνήσεις. Ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ κυρίου διαγράφεται ἕνα θέαμα ποῦ προκαλεῖ ἀκούραστο τὸ μάτι εἰς θαυμασίων καὶ ἀπόλασιν μαγευτικὴν. Ἦλθεν ἢ στιγμήν νὰ λυπηθῶ ποῦ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου στερῶν τὴν γυναικα ἀπὸ τὴν ἀπολαυστικὴν αὐτὴν μαγείαν. Αὐτὴ τὴ στιγμήν Σὲ ἤθελα κοντά μου. Ὅλος ὁ πλοῦτος τῆς καλλιτεχνικῆς Σου ἀντιλήψεως ποῦ ἐδραεῖται σὴ φαντασία Σου, θὰ ἦνιλει ἀπὸ τὸ ἐξελισσόμενον θέαμα νέα στοιχεῖα, νέους θαυμάσιους θαυματοῦς διὰ τὴν πληρῆ, τὴν ἀπόλυτον ἰκανοποίησιν τῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι γιὰ μιὰ στιγμήν θὰ πέταγες ἀπὸ πάνω Σου κάθε ἄλλο σωματικὸν ἀντικείμενον διὰ νὰ μεταβλήθῃς σ' ἕνα ρευστό, σὲ κάτι τι ἄλλο ποῦ θὰ ζητοῦσε ν' ἀφομοιωθῇ μὲ τὸ ἀσύλληπτον εὐμορφίαν, μὲ τὸ ἁρμονικὸν καὶ ἀπαλὸ ποίημα ποῦ ἔγαλε τὴν στιγμήν ἐκείνην ἢ φύσιν!

Δὲν μπορῶ βέβαια νὰ Σοῦ δώσω τὴν τελείαν εἰ-

κόνα τῆς ὑπέροχης, τῆς λεπτῆς ζωγραφικῆς ποῦ ἀναπνέει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν πράσινο κόσμο τῶν δένδρων, ἀπὸ τὸ λείον τῆς ἀργωμένης γῆς, ἀπὸ τὸ κόκκινο καὶ ἄσπρο τῶν οἰκοδομῶν ποῦ εἶνε σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μέσα σὲ λόχμες, κοντὰ σὲ νοσιάδες ἢ δίπλα ἀπὸ κωποισσοπαρῆτες καὶ δασοφύτες μερηές. Καταλαβαίνω τὴν ἀδυναμία μου καὶ γι' αὐτὸ ἤθελα τὰ δικά Σου μάτια νὰ τὴν ἀποσιάζουν μέσα σὴν φαντασία Σου ποῦ ξέρει τόσον ἀριστοτεχνικὰ νὰ διαλέγῃ τὰς ὡραίας ἀπῆρεις τῆς ζωῆς.

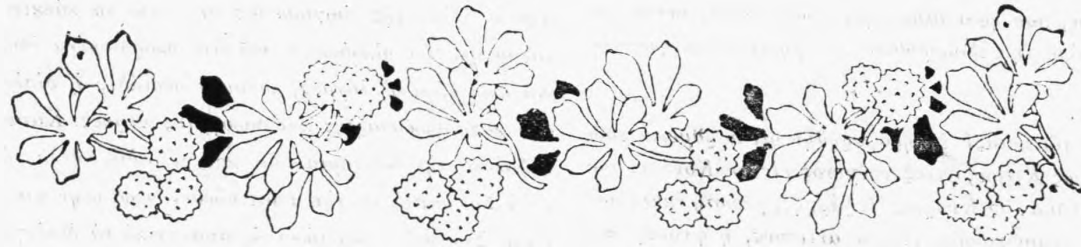
Ἀπὸ παντοῦ ἀντιχέει τὸ τραγούδι τῆς εὐμορφίας εἰς τόνους ἀπείρου ποικιλίας, περιπαθείας καὶ γλυκύτητος. Καὶ ἤθελα τὴν γοητείαν τοῦ ὀλόκληρου νὰ τὴν ἀπολαύσῃς γιὰ νὰ Σὲ νανοῦρῃ ἀπαλὰ-ἀπαλὰ σὴς στιγμὲς ποῦ βυθίζεις τὸ μάτι τῆς ψυχῆς Σου σὲ εὐγενικὰ ὄνειροπολήματα τῆς ζωῆς.

Νά, εἰς τὸ βῆθος ἢ θάλασσα ὑπὲρ ποτε ὡραία, μὲ ἀπλωμένη τὴν ἀσπίδωτη γαλήνη, ἀπαλή, λεία. Ἐνα καὶ ἀραγμένο τὸν μυθόν, ἐκεῖ ποῦ ἀνεγείρεται ἢ Μονὴ τῶν Ἰσῆρων, ἄλλο ἀριστοτεχνικὸν ὀφθαλμικῆς καὶ ψυχικῆς οὐραπαγῆς, προκαλεῖ εἰς αἰσθητικῆς ἀπολαύσεως.

Μπορῶ νὰ Σὲ βεβαιώσω ὅτι σὴν ζωὴν μου πρῶτη φορά τὸ μάτι μου ἀντιχέει τέτοια χάρι καὶ τέτοια λεπτότητα σὲ μιὰ φυσικὴ εἰκονογραφία. Φεύγομεν ἀπὸ τὸ Κονάκι. Ἡ ψυχὴ μου εἶνε πλημμυρισμένη ἀπὸ τὰ πλοῦσια συναισθημάτων ποῦ ἐπῆρα μάζη μου ἀπ' ἐκεῖ. Φεύγομεν καὶ μετὰ μισῆς ὥρας πεζοπορία ἀναπαύομαι σὲ Κελλὶ τοῦ Πατρὸς Χριστοφόρου καὶ κλείω τὰ μάτια γιὰ νὰ ἐπαναφέρω ὅλην τὴν σειρὰν τῶν εἰκότων ποῦ ἀλλεπάλληλοι ἐπρόβαλλαν μπροσὰ μου ἀπὸ τὸ πρῶτο.

ΑἴΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ἀπὸ τῆ νέας συλλογῆ τοῦ κ. Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ "ΘΑ ΒΡΑΔΙΑΣΗ."

Θά σοῦ λέω

Θά σοῦ λέω :— Σάν πόσα δέντρα θάπρελε
Σπλαγγνικά τοὺς ἴσκιους τοὺς ν' ἀπλώσουν
Κ' ὕστερ' ἀπὸ τόσο δρόμο ἀνίσκιωτο
Τὸ γλωμό σου μέτωπο νὰ σκυώσουν.

Σάν πόσα ἄνθη θάπρελεν ἡ Ἄνοιξη
Νὰ σοῦ στρώση τρισενωδιασμένα
Γιὰ νὰ ξεπληρώση ὅσα σ' ἀρνῆθησαν
Τόσες ἄλλες ἄνανθες γιὰ σένα!

Καὶ σάν πόσοι ὄραϊοι καρποὶ ἀπ' τοὺς κλώνους τοὺς
Νὰ κοποῦν μὲ τὰ γοργὰ σου χέρια
Γιὰ νὰ σὲ χορτάσουν γιὰ ὅσους νῆστεψες
Τ' ἄκαρπα γιὰ σένα καλοκαίρια.

Ἀπὸ πόσες κρύες βροσοῦλες θάπρελε
Τὸ νερὸ νὰ σμίξη σὲ μιὰ βροῦση
Γιὰ νὰ βρέξη τὰ φρυγμένα χεῖλή σου
Καὶ τὴ δίψα τοῦ κορμιοῦ νὰ σβύσῃ!

Καὶ ἀπὸ πόσες μικραγάπες πρόσκαιρες
Νὰ χαιροχρηθῇ μιὰ ἀγάπη αἰώνια
Γιὰ νὰ σοῦ χάριση ὅτι στερήθηκες
Τ' ἀναγίατητα τῆς νιότης χρόνια!

Τ'ὰ πλούτη μας

Λέ θά ξεχωρίζῃ τὴ ζωὴ μας τίποτε
Στὴ χαριτωμένη ἀπλότητί της·
Θά περνᾷ μπροστά ἀπ' τὴν πόρτα μας ἀδιάρητος
Κάθε διαβάτης.

Οὔτε φουντωτὲς ἐλιές θά ἰδῇ στὸ φράχτι μας,
Οὔτε καρπισμένα ἀμπελοκλάδια·
Καὶ θά ἰδῇ τοῦ πύργου τὸ παχνὶ παντέρημο
Καὶ τὰ χαμόκελλά του ἄδεια.

Καὶ ἂν καθίση ἀποσταμένος στὸ κατώφλι μας
Καὶ μισανοιγμένη ἡ πόρτα τύχη,
Θά φανοῦν ἀστόλιστες οἱ καμαροῦλες μας
Καὶ γυμνοὶ ὀλόγυρο οἱ τοῖχοι.

Καὶ τοὺς θησαυροὺς μας ὅλους καὶ τὰ πλοῖτά μας,
Στῆς ψυχῆς τοὺς κόσμους συναγμένα,
Θα τα κλειοῦμε μέσα μας κρυφὰ καὶ ἀθώρητα
Σὲ μάτια ξένα.

Σ' ἔνα νησίκι

Τὸ ποτάμι στὸ ἴσιωμα, ἀργοζήλητο
Κι' ἄβαθο, πλαταίνει τὰ νερά του.
Κάποιος βράχος σάν νησίκι φαίνεται·
Πέλαο τὸ ποτάμι ὀλόγυρά του.

Τὰ νερά πατώντας θίε περάσωμε
Καὶ θά βροῦμε στὸ νησίκι θέση
Τόση, ὅση κοντά-κοντὰ στενόχωρα
Θά μπορῇ τοὺς δυὸ μας νὰ χωρέσῃ.

Κι' ὦ χαρὰ πλανεύτρα! μόνοι ἀπόμονοι
Καὶ μακρὰ ἀπ' τὸν πύργο, ἀπ' τὸ χωριὸ μας,
Θά θαρροῦμε ἀλήθεια πὺξ σωθήκαμε
Ναυαγοὶ σ' ἓνα νησίκι οἱ δυὸ μας.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΣΥΝΑΥΣΙΑΙ

Αἱ μαθητικαὶ συναυλίαι ἐκλείσαν ἐφέτος τὴν μουσικὴν μας κίνησιν. Εἶνε ἡ ἐτησίαι ἐπίδειξις τῶν τελειοφοίτων καὶ μαθητῶν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδείου. Εἰς τὰς συναυλίαις αὐτάς φαίνεται ἡ μουσικὴ ἐπίδοσις τῶν νεαρῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, καὶ φαίνεται πρὸ πάντων ποίας μελλοντικῆς ἐλπίδας εἰμπορεῖ νὰ βασίσῃ κανεὶς εἰς τὰ μουσικὰ αὐτὰ φυτώρια τὰ ὁποῖα ἔχουν τὸν εὐγενῆ προορισμὸν νὰ δημιουργοῦν τοὺς καλλιτέχνας τῆς αἰῶνιου. Ἐφέτος ἴσως αἱ ἐλπίδες αὐταὶ δὲν ἦσαν καὶ μεγάλαι. Ὅσοι παρηκολούθησαν ἀμερολήπτως τὰς μουσικὰς αὐτάς ἐπίδειξεις, ἀσφαλῶς δὲν ἔφυγαν ἐνθουσιασμένοι. Εἰς τὸ σύνολον ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐξαιρέσεις. Ἀλλὰ ἀποφεύγομεν τὴν ἀναγραφὴν ὀνομάτων μὲ τὴ σκέψιν ὅτι πρέπει νὰ παύσουν πλέον οἱ πρῶτοι χεῖροὶ ἐπαινοὶ διὰ κάθε ἄσμα καὶ κάθε ἐμφάνισιν. Αἱ ἐκείνους ὅμως ποῦ αἰσθάνονται μέσα τῶν τὴν καλλιτεχνικὴν φωτιὰ ἄς τὴν καλλιεργήσουν μὲ περισσοτέραν προσοχήν, μὲ μεγαλειτέρα ἀφοσίωσιν καὶ στοργήν, καὶ ἡ προσπάθεια τῶν αὐτῶν ἡ εὐγενής, θά τοὺς ἀποδώσῃ μιὰ ἡμέρα ὅλας τὰς ἰκανοποιήσεις τῆς Τέχνης καὶ τῶν ὀραίων φιλοδοξιών.

Μία ἐκλεκτὴ πραγματικῶς συναυλία, ἢ το ἡ συναυλία τῆς κυρίας Ντι Ριμπῆς, ἢ ὁποῖα ἐδόθη τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ μηνὸς αὐτοῦ. Ἡ κ. Ριμπῆς Ρωσιστὴ καλλιτέχνης ἔχει μιὰ φωνὴν πρώτης τάξεως, καὶ μιὰ θαυμασιὰ τέχνην εἰς τὸ τραγουδι τῆς. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκλεκτῆς σύμφωνο καθ' ὅλα πρὸς τὸ εἶδος τῆς φωνῆς τῆς ἐξετελέσθη μὲ πολλὴν προσοχήν καὶ εὐσυνειδησίαν.

Εἰς τὴν ἐπιτυχία τῆς ὅλης συναυλίας συνετέλεσε πολὺ καὶ ἡ Δις Παπαϊωάννου.

ΘΕΑΤΡΑ

Μὲ τὴν ἐπανάληψιν παλαιῶν ἔργων συνεχίζουσι καὶ ἐφέτος τὰς ἐργασίας τῶν τὰ ἔξῃ Ἀθηναϊκὰ θέατρα. Ὁπερέττας, Κωμῳδίας, Φάρσας, Δράματα κοινωνικά, ὅλα σχεδὸν γνωστά, ὅλα περιδινά, ὅλα ἀπὸ τὰ παλαιὰ δραματολόγια. Τὰ νέα καὶ τὰ πρωτότυπα ποὺ ἐπαίχθησαν μετροῦνται σχεδὸν εἰς τὰ δάκτυλα. Ἡ «Φρασκουῖταν», εἰς τοῦ Παπαϊωάννου, «Ἐνα χρόνο χωρὶς ἔρωτα» εἰς τὰ Λιανόπουλου, «Ὁ Χορευτὴς τῆς Κυρίας» εἰς τῆς Κυβέλης.

Πρωτότυπα ἐδόθησαν δύο. «Ἡ Ἐπιστροφὴ τῶν Θεῶν» τοῦ κ. Τιμ. Μωραϊτίνου καὶ ἡ «Μαυριτάνα» τοῦ κ. Ξενοπούλου. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ξενοπούλου ἐπαίχθη ἀπὸ τοῦ θεάτρου τῆς Κυβέλης. Ἡ Μαυριτάνα εἶνε ἓνα κοινωνικὸν δράμα καὶ ἔχει ὄλην τὴν δραματικὴν ἀξίαν τῶν θεατρικῶν ἔργων τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶνε ἴσως πρωτότυπος. Ἀλλὰ ὁ κ. Ξενοπούλος ἔχει τὴν τέχνην νὰ προσδίδῃ τὸ δραματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ εἰς τὴν πλέον ἀπλὴν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὸ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν Μαυριτάναν. Ἡ κριτικὴ—ὅπως πάντοτε—διηρέθη καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ξενοπούλου, χωρὶς ὅμως νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κοινὸν νὰ τὸ παρακολουθῇ μὲ εὐχαριστήσιν καὶ νὰ τὸ χειροκροτῇ εἰς τὰς ἐπιτυχεῖς στιγμὰς του. Ἡ κ. Κυβέλη ἐδημιούργησεν ἓνα ὅλον ὄρατον.

τὸν ὁποῖον παίζει μὲ πολλὴν σεοργίαν καὶ εὐχαριστήσιν.

Ἡ «Ἐπιστροφὴ τῶν Θεῶν.» Φαντασμαγορία εἰς τρεῖς πράξεις τοῦ κ. Μωραϊτίνου.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου εἶνε ἡ ἐξῆς: Εἰς τὸν ἀρχαῖον Ὀλυμπο ζοῦνε ὄραϊα καὶ ἡρεμα οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ, μὲ τὰς γνωστὰς ἀσχολίας τῶν καὶ τῆς συνεθισμένους ἐρωτικῆς περιπέτειας τῶν. Σαφνικὰ ὅμως ἡ ἐξουσία τῶν πέφτει, ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς θερησείας ποὺ εἰδίδαξε ἓνας ἀνθρώπος ἀπὸ τὴν Ἰουδαία.

Οἱ θεοὶ μάθανε ὅτι οἱ ἀνθρώποι τοὺς ἀρνῆθησαν, καὶ ἀποφασίζουσι νὰ ἐγκαταλείβουν τὸν Ὀλυμπο καὶ νὰ ἐγκατασταθῶν σ' ἓνα μακρὸν νησί τοῦ Ὀκεανοῦ. Ὁλοὶ ἔφυγαν ἐκτὸς τοῦ Ἐρώτα ποὺ ἀργοπέρησε κ' ἐμεινε στὴ γῆ. Στὸ ἀπέμερο ἐκεῖνο νησί οἱ θεοὶ περνοῦν πολὺ ἄσχημα, κ' ὅλοι τεμπελιάζουσι ἐκτὸς τοῦ Ἡφαίστου ποῦ, δουλεύει ὡς γύφτος καὶ τοῦ Κερδῶν Ἐρμηποῦχει ριχτεῖ εἰς τὴν κλεψιά. Οἱ θεοὶ κακοπερνοῦν, μὰ ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες, ἀκριβῶς στὰ σημερινὰ μας χρόνια, ἀποφιβάζεται μ' ἓνα πλοῖο ἡμέρα εἰς τὸ νησί τῶν ὀ Ἐρώ. Βρίσκει τοὺς θεοὺς, ποῦ κατορθῶνται νὰ πωληθοῦν γιὰ ἀρεκτὰ ἐκατομμύρια σὲ μερικῶν ἀρχαιολόγους καὶ νὰ τοὺς γελᾶσουν. Καταφθάνουσι δὲ σὲ λίγο εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ καταλήγουσι εἰς ἓνα ξενοδοχεῖο. Ὁ Ζεὺς ἐτοιμάζει ἓνα λόγο διὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἓνα νέο σύστημα κοσμογονίας. Ὁ Ἐρμῆς ὅμως τὸ ἐπαράγει εἰς τὴν κλεψιά, τὸν ἀνακαλύπτουσι καὶ φθάνει ἡ ἀστυνομία. Οἱ θεοὶ ἐξετάζονται καὶ ἐρευνῶνται ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ κρίνονται ὡς ὑποπτοί. Ἐκείνη ἀκριβῶς ὅμως τὴ στιγμὴ ὀ Ἐρως δημιουργεῖ μιὰ φασαρία, τῆς ὁποίας ἐπωφελοῦνται οἱ θεοὶ καίφρῶνται.

Τὸ ἔργο εἶνε ἀρεκτὰ ἐξυπνο, γραμμὸ μὲ πολλὴν χιοῦμορ, καὶ τέτοιο ποῦ νὰ μπορῇ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ πολὺ Ἀθηναϊκὸν κοινόν. Εἰς τὴν πρώτην χειροκροτήθηκα τὸ ἔργο καὶ ἀναζητήθηκα κ' ὀ συγγραφεύς. Εἰμασθε βεβαίως ὅτι ὀ κ. Μωραϊτίνου δὲν τὸ παρουσιάζει μὲ ἀξιώσεις σοβαρᾶς ἐργασίας. Ἐγραψε, νομίζομε, ἓνα ἔργο ποῦ νὰ μπορῇ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ σταθῇ εἰς τὴν σκηνήν. Ὁ τίτλος τοῦ φαντασμαγορίας βέβαια δὲν εἶνε ἐπιτυχής. Ὡς πρὸς τὰ ἐντερεμέδια θά προτιμοῦσαμε ἴσως, νὰ λέιπανε. Τὰ σκηνικά ἦταν μέτρια.

Ἡ κ. Κοτοπούλη ὡς Ἐρως ἐπαίξε καλὰ. Ἐπίσης σύμφωνα μὲ τὴν προῆ τοῦ ἔργου ἐπαίξαν οἱ κύριοι Μυράτ, Ἀργυρόπουλος, Λογοθετιδῆς καὶ οἱ κυρίες Ροζάν, Μυράτ Λούη, Λάσκαρη. Ἡ κ. Λούη ἀπὸ τῆς κυρίας καὶ ὀ κ. Μυράτ ἀπὸ τοὺς ἀνδρες μᾶς ἔδωσαν δύο καλὲς σιλουέττες ποῦ ὀμοιάσαν ὀποσδήποτε γιὰ θεοὶ. Μὰ οἱ ἄλλοι, δυστυχῶς, παίζανε σὰ νὰπαίζαν ὀποιοσδήποτε ἄλλο ὀλο.

Εἰς τὸ Κεντρικὸν θέατρον ὀ Θιάσος τοῦ Γονιῶν, παίζει τὰ Παναθηναῖα μὲ μεγάλη ἐπιτυχία.

ΕΟΡΤΑΙ

Ὁ Φιλανθρωπικὸς Σύλλογος τῆς δημοτικῆς Κολωνοῦ, ἔδωκε ὄραϊαν ἰπαίθριον ἔορτην ἐπὶ τοῦ ὀνομένου λόφου. Τὸ πρόγραμμα ποικιλώτατον. Διὰλέξεις καὶ ἀπαγγελία ὀραίων δραμάτων μὲ ἰπαίθριον τῆς Ἀθηναϊκῆς Μαιτολιανάτας, ἀπαγγελία ποιημάτων, καὶ Ἑλληνικοὶ χοροὶ ἐπὶ ἐρασιτεχνῶν τῆς δημοτικῆς ἀρχαίας.

Ἡ Δις Κατοικοπούλου ἐπαίξε θαυμάσια τὸ μέρος τῆς ὑπὸ τὸν ἐθνολογικὸν καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινού.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Θά Βραδυάζη» Με τὸν τίτλον αὐτὸν ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Σιδέρη, τὰ τελευταῖα ποιήματα τοῦ κ. Γ. Δροσίνη. Τὸ κομψὸν βιβλίον ὑπερβαίνει τὰς ἑκατὸν ἑβδομήντα σελίδας εἶναι ἕνα ἀπόκτημα διὰ τὴ νεοελληνικὴν μας ποιησιν.

«Παῦλος καὶ Βιργινία.» Τὸ γνωστὸν ἔργον τοῦ Βερναρδίνου. Δὲ Σαῖν - Πιέρ «Παῦλος καὶ Βιργινία,» ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Σιδέρη. Ἡ μετάφρασις κομψή, καὶ ἐπιμελημένη, ἀποδίδει πιστῶς τὸ πρωτότυπον καὶ ὀφείλεται εἰς κάλλιμον κυρίας, τῆς κ. Δάφνης Ι. Σιδέρη. «Ἡλέκτρα» τοῦ Εὐριπίδου. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκδοτικοῦ καταστήματος ἐξεδόθη ἡ Ἡλέκτρα τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ μεταφράσιν, τοῦ κ. Ι. Πολέμη. Ὁ Ποιητὴς τῶν ἀλαβάστρων καὶ τοῦ «Παλινοῦ Βιολιοῦ» ἦτο ἴσως ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν μετάφρασιν ἐνὸς ἀρχαίου ἀριστουργήματος.

Ἄνο φωτιές Ὑπὸ τοῦ κ. Χατζηλασοστόλου ἐξεδόθη εἰς βιβλίον, τὸ Ἄρμα τοῦ «Δύο Φυτιές». Τὸ ἔργον ἐβραβεύθη εἰς τὸν Καλοκαιρινεὶον διαγωνισμόν, τοῦ «Παρανασοῦ».

Παλιὰ καὶ Καινούργιες Ἰδέες : Ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Σκουφοπούλου ἐξεδόθησαν εἰς βιβλίον σειρὰ παραδόξων ἰδεῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Παλιὰ καὶ Καινούργιες Ἰδέες»

Μπροσθός : Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξ. Πάλλη, βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον Μπροσθός, περιλαμβάνον διαφόρους ἱστορικὰς ἀναμνήσεις.

Οἱ Τάφοι : Ὑπὸ τοῦ κ. Α. Λάση ἐξεδόθη εἰς μικρὸν τεύχος ἑλευθέρα μετάφρασις τοῦ γνωστοῦ ἔργου, τοῦ Οἴγου Φωσκόλου οἱ «Τάφοι». Ἡ μετάφρασις πολὺ εὐσυνήδητος ἀποδίδει τελείως τὸ πρωτότυπον.

Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν Ἰταλικὴν Ἀναγέννησιν : Ἡ Λίς Μαριέττα Γιαννοπούλου ἐξέδωκε εἰς ἰδιαιτερον τόμον τὰς Γυναῖκας εἰς τὴν Ἰταλικὴν Ἀναγέννησιν. Τὸ βιβλίον τῆς Δοκ. Γιαννοπούλου εἶναι μία ὀραία συμβολὴ εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς γυναικείας διανοήσεως.

Κλάψη καρδιά μου. Τάκη Ε. Χαροκοπούλου.

Ἡ Μικροῦλα : Τυμφοριστοῦ.

Ὀδοιπορικὸς Σύνδεσμος : Ἐξέδωκε εἰς μικρὸν τόμον τὴν ἐνδιαφέρουσαν λογοδοσίαν του.

Ἀπολογία Σωκράτους — Ἐξεδόθη ἡ Ἀπολογία Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνου. Τὸ μικρὸ βιβλίον στολίζει ἀκόμη πρόλογος τοῦ καθηγητοῦ κ. Σίμου Μενάρδου.

Ἐκδοσις Ἐλευθερουδάκη.

Γυναικεία Λογοτεχνία ἐν Σουηδία — Τὰ ἐκδοτικὰ καταστήματα Ἐλευθερουδάκη ἐξέδωκαν μικρὸν τεύχος τοῦ κ. Ι. Χρυσάφη περὶ τῆς γυναικείας λογοτεχνίας ἐν Σουηδία.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

— Ἐσπερος — Μηνιαῖον Περιοδικόν — ἐκδίδεται εἰς Σόφρον

Μακεδονικὰ γράμματα. — Μηνιαῖον Περιοδικόν. Ἐκδίδεται εἰς τὴν Ζάκυνθον.

Ἐθα Νικήτρια. — Μηνιαῖον Περιοδικόν. Ἐκδίδεται εἰς Ζάκυνθον. Διευθύντρια : Μαριέττα Γιαννοπούλου.

Μοῦσα. — Περιοδικὸν Μηνιαῖον. Ἀθήναι.

L' Europe Orientale — Roma.

Libre Dirécteur: Ms Roussel — Athens Ὅδος Σίνα.

Αἱ Μοῦσαι — Διεύθυντής : Α. Ζώης. Ζάκυνθος.

Νέα Ζωή. Ἐξεδόθη τὸ τρίτον τεύχος τῆς Νέας Ζωῆς τῆς Ἀλεξάνδρειας. Τὸ τεύχος πλουσιώτατο εἰς ὅλη ἐκλεκτὴ, τιμὰ ὀφισμένως τὰ Νεοελληνικὰ Γράμματα.

Ἄγρῳ. Ἐξεδόθη τὸ δεύτερον τεύχος τοῦ λογοτεχνικοῦ τούτου περιοδικοῦ. Ἡ Ἄγρῳ ἐκδίδεται εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας. Ἐξεδόθη ὁ Δεύτερος τόμος τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας τοῦ κ. Λημ. Α. Ζωγράφου.

Παύλειται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ, ὁδὸς Βερανζέρου ἀρ. 11.

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων γνωστοποιεῖ δι τὴν 7ην Ἰουνίου 1923 ἐνεργηθῆσεται εἰς τὸ Δημοτικὸν Κατάστημα πλειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν ἐνοικίασιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῶν δημοτικῶν κτιρίων καὶ πάσης ἄλλης ἰδιοκτησίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ τῶν δημοσίων διαφημίσεων, ἐξαιρέσει τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, μὲ ἐλάχιστον ὄρον προσφοράς ἐτησίως δραχ. 20.000 καὶ ἐν ἡ περιπτώσει προσφέρει ὁ Δήμος καὶ πινακίδας ἐπὶ φανοστατῶν ὁ ἐλάχιστος ὄρος προσανξάνεται μὲ δραχ. 15.000 ἐτησίως διὰ τὴν οικονομικὴν περίοδον 1923—1924.

Ὁ Δήμαρχος Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ὅτι

Τὴν προσεχῆ Δευτέραν (25 ἡμέρας μηνός) καὶ ὥραν 12 μεσημέρι. ἐνεργηθῆσεται ἐν τῷ Δήμῳ περὶ χειρὸς μειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ προσφορικῶν ἢ ἐγγράφων προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν οἰδηροσωλήνων 2 καὶ 3 ἴντῶν διαιμέρου.

Τῶν ὄρων τῆς δημοπρασίας δύνανται νὰ λάθωσιν γνώσιν οἱ βουλόμενοι ἐν τῷ Ὑδραυλικῷ Τμήματι τοῦ Δήμου, καθ' ἐξάστην 10—12 π. μ.

Ὁ Δήμαρχος Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διακηρύττει δι γίνονται δεκταὶ προσφοραὶ Ἐταιριῶν μέχοι τῆς 25 Ἰουνίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν ἀνάληψιν παρ' αὐτῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ εἴκοσι μεγάλων βενζιναδοτήρων τοῦ συστήματος

Αἱ προσφοραὶ ἐπὶ μοσχίην λεπτομερῶν ἐκθέσεων τῶν ὄρων καὶ συμφωνιῶν δέον νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸ Γραφεῖον τῆς Γεωργικῆς Μηχανικῆς.

Ὁ Ὑπουργός Γ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 10ην Ἰουνίου ἐ. ἔ. ὥραν 10—12 τῆς μεσημέριος θὰ ἐνεργηθῆ ἐν τῷ Δημοπρατηρίῳ δημοπρασία μειοδοτικὴ διὰ προμήθειαν ονομαστικῶν καταλλήλων διὰ περιόραξιν δασωτέων χώρων. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάθωσιν γνώσιν τῶν ὄρων διακηρύξεως ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Γεωργίας, Διεύθυνσις Δασῶν, καὶ τῇ Οἰκονομικῇ Ἐφορῆ.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΠΩΛΗΣΙΣ ΘΕΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΙΤΙΚΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς θείου καὶ θεϊκοῦ χαλκοῦ, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας μετὰ ἄσπου νὰ διαθέσῃ ἐκ τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα διατίθει καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους.

Ὅσοι θέλωσιν νὰ ἀγοράσωσιν ἄς ἀπευθύνωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (τμήμα Γεωργικῆς Οἰκονομίας) ἢ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ὁ Ὑπουργός τῆς Γεωργίας Γ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

«Περὶ προμήθειας 3.000 κωνικῶν σκηρῶν» ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Φέρομεν εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομένων δι προσεχρῆ μείοδοτικὴν προσφορικὴν δημοπρασίαν διὰ τὴν προμήθειαν 3.000 κωνικῶν σκηρῶν, πλήρων.

Ἡ δημοπρασία γρηθῆσεται τὴν 23ην Ἰουνίου, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 10 π.μ. ἐν τῷ Γραφεῖῳ τοῦ κ. Διευθυντοῦ Ἐποικισμοῦ. Οἱ ὄροι εἰσι κατατεθειμένοι ἐν τῷ τμήματι Ἐποικισμοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐνθα δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάθωσιν γνώσιν.

Ὁ Ὑπουργός Γ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Φέρομεν εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομένων δι τὴν 11ην Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10 π.μ. καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως γρηθῆσεται μειοδοτικὴ δημοπρασία προσφορικὴ διὰ τὴν προμήθειαν δέκα χιλιάδων (10.000) κωνικῶν μέτρων ξυλίας. Τοὺς ὄρους τῆς δημοπρασίας ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάθωσιν παρὰ τοῦ τμήματος Ἐποικισμοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Ὅμοίως οἱ ὄροι εἰσι κατατεθειμένοι καὶ παρὰ τῇ Γενικῇ Διεύθυνσει Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας Θεσσαλονίκης.

Ὁ Ὑπουργός Γ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Ἀγρονόμων Ἀγροφυλακῆς.

Πλὴν τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα διὰ τὴν θέσιν Γραμματέως Εἰρηνοδικείου, καλοῦνται καὶ οἱ ἔχοντες ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς Β' τάξεως Γυμνασίου καὶ οἱ προἰηρηθησαντες ἐπὶ τὸ ἔτος ὡς ἀξιοματικοὶ ἢ ἐπαξιοματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ἢ τῆς ἐφεδρείας αὐτῆς ἢ ὡς ἀξιοματικοὶ ἢ ἀνθυπασπισταὶ τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ ἢ τῆς ἐφεδρείας καὶ θέλοντες νὰ διορισθῶσιν Ἀγρονομοὶ τοῦ νέου συστήματος Ἀγροφυλακῆς, ὅπως ὑποβάλωσιν τὸ ταχύτερον αἰτήσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τμήμα Ἀγροφυλακῆς Ἀσφαλείας.

Οἱ ὡς ἄνω θὰ διορισθῶσιν ἀμέσως καὶ ἄνευ διαγωνισμοῦ.

Ἀποδοχαὶ μετὰ τῶν ἐπιδομάτων καὶ ἀποζημιώσε-

ων περὶ τὰς 1200 δραχμὰς μηνιαίως. Ὑποβλητέα πιστοποιητικὰ

- 1) Πιστοποιητικὸν σπουδῶν.
2) Ἀπολυτήριον ἐκ τοῦ στρατεύματος.
3) Ἀπίγραφον δελτίου ποιητικῶν μετῶδων.
4) Δήλωσις καταγωγῆς τοῦ αἰτούντος καὶ τῆς συζύγου του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1923.

Ὁ Ὑπουργός Γ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς πλήρωσιν ὀκτὼ κενῶν θέσεων ἐπικούρων Νομοκτηνιάτρων.

Τὴν 9ην Ἰουλίου ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π.μ. ἐνεργηθῆσεται ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν ὀκτὼ κενῶν θέσεων ἐπικούρων Νομοκτηνιάτρων.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μετάσχωσιν ὀφείλουσιν νὰ ὑποβάλωσιν πέμπτε ἡμέρας πρὸ τοῦ διαγωνισμοῦ τὴν αἰτήσιν τῶν μετὰ τῶν πιστοποιητικῶν τῶν στήθων εἰς διαγωνισμοὺς καὶ πρὸς τοῦτοις ἔσοχον ἱατρικὴν βεβαίωσιν δύο ἱατρῶν ὅτι εἶναι ἐγγεῖς καὶ ἀοριμελεῖς καὶ γραιψάτιον δραχ. τριάκοντα.

Προσόντα πτυχίον ἀνεγνωρισμένης Ἀνωτέρας κτηνιατρικῆς Σχολῆς καὶ ἄδεια Ἑλληνικοῦ ἰατροσυνηδρίου.

Πᾶσα πληροφορία χορηγεῖται παρὰ τῷ Κτηνιατρικῷ τμήματι τοῦ Ὑπουργείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαΐου 1923. (Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΣ Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Γνωστοποιεῖ εἰς τοὺς κατοίκους Ἀθηρῶν δι καμπιουαζην ἐποχρωστικῶν τοῦ δαμαλισμοῦ διὰ πάντα ἐπάλληλον, μαθητῆν, ταξειδιώτην καὶ ἐν γένει τοὺς κατοίκους μονίμους καὶ πρόσκαιρους τοῦ Κράτους, συνεστήθησαν καὶ λειτουργοῦσιν ἐν Ἀθήναις τὰ κάτωθι ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ἐμβολιασμοῦ διὰ δαμαλιτιδος καὶ τετραεμβολίου :

- 1) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Παγκρατίου.
2) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Ἰοδίτης (πλατεῖα Τσάκρη—λεωφόρος Συγγροῦ).
3) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Ἀεριοφωτος (ὁδὸς Ὀρφέως).
4) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Προσφύτου Δανιὴλ (Παλαιὰ Ἐλαιουργεῖα).
5) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Ἁγίου Κωνσταντίνου (παλαιοῦ) παρὰ τὸν Βοτανικὸν καὶ
6) Λαϊκὸν Ἱατρεῖον Ἀχαρνῶν ἀριθ. 102
7) Ἱατρεῖον ἐπιδημιολογικῆς ἀποστολῆς Κοινωνίας Ἐθνῶν, ὁδὸς Φιλίππου, πλατεῖα Ἀβυσηρίας.

Ἐκτός τούτων ἤρξαντο λειτουργοῦντα ὀκτὼ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ, ἅτινα θὰ περιέλθωσιν πᾶσαν τὴν εἰς τομεῖς διατεθειτοῦσιν πόλιν πρὸς δαμαλισμὸν πάντων τῶν κατοίκων.

Πᾶσα ἀδικαιολόγητος ἄρνησις θὰ διώκεται συμφύτως τῇ ἰσχύρῳ νομοθεσίᾳ.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Πρὸς τοὺς κατόχους γαιῶν καὶ φυτειῶν τῆς περιφερείας Ἡρακλείου τῆς Ἀπτικῆς.

Προκειμένον τὰ διαρρηθμισθῆ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα τῶν γαιῶν Ἡρακλείου, τῶν προορισθειῶν διὰ τὴν ἀπὸ 1837—1838 καὶ 1841 Β. Διαταγμάτων πρὸς οὐνοικισμὸν τῶν ἀποίκων Βυραῶν, προσκαλοῦνται πάντες οἱ κατέχοντες γαίας καὶ φυτείας περιλαμβανόμενας ἐν τοῖς ἄνω Διατάγμασιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερον προθεσμίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, παραδώσωσιν ἐπὶ ἀποδείξει (Ἐπιτομήν Γεωργίας, Διεύθυνσιν Κτημάτων, Τμήμα Διανομῶν καὶ Ἐκποιήσεως) τοὺς τίτλους τῶν ἐφ' ὧν στηρίζονται τὰ ἐπὶ τῶν γαιῶν καὶ φυτειῶν τούτων δικαίωμάτων. Ἐν τέλει οὐνοικιστῆς ἢ ἀποστρέψης πάσης δικαιοπραξίας ἐπὶ τῶν ἄνω γαιῶν μέχρι διακανονισμοῦ τοῦ ζητήματος.

Ἐν Ἀθήναις, 1923.

(Ἐκ τοῦ Ἐπιτομῆ Γεωργίας).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὴν 3ην Ἰουνίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11 π.μ. θὰ ἐνεργηθῆ ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς (Βοτανικὸς κήπος) ἡ πρόμυθια

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ
ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας ἀριθ. 19

Γοῦστο, κομψότης ἐκλεκτικότης διακρίνουσιν τὸ ἐργαστάσιον τῆς Κ-ας

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΟΡΑ & ΠΩΛΗΣΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

ΟΛΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 12

Γραφεῖα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως μεταχειρισμένων καὶ μὴ γραμματοσήμων ὑπὸ τοῦ κ. Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ Οἴκος ἐμπιστοσύνης καὶ ἐξαιρετικῆς εὐδυνειδησίας.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛ. ΒΑΪ'ΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

τῆς ἀναγκαιοῦς νομῆς διὰ τὴν διατροφήν τῶν ζώων τοῦ κτηνοτροφείου τῆς Σχολῆς, ἤτοι 10.000 δακδων σασοῦ βρώμης, 3.000 δακδων σασοῦ κριθῆς καὶ 3.000 δακδων καρποῦ βρώμης.

Πᾶσα πληροφόρησις χορηγεῖται ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Σχολῆς ἢ ἐν τῷ γεωργικῷ τμήματι τοῦ Ἐπιτομῆ Γεωργίας.

(Ἐκ τοῦ Ἐπιτομῆ Γεωργίας).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΣ

Προκηρύσσομεν μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν ἐν τῷ Δοιμοκαθαρησίῳ Ἀγ. Γεωργίου τελούτων ἐκάστοτε ἐπὶ κάβαρον προσφύγων ὡς καὶ τοῦ προσωαλικοῦ τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται τὴν 15ην Ἰουνίου ἔ. ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγιεινῆς καὶ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ὁμοιόμορμῆς δι' ἀποσάσεως ἡμῶν συμφωνίας πρὸς τοὺς ὄρους καὶ συμφωνίας, ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται τὰ λάβωσι γινῶσι καθ' ἐκάστην ἐργασίμον ἀπὸ τῆς 11 π.μ. μέχρι μεσημβρίας παρὰ τοῦ Γραφείου Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγιεινῆς τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐπιτομῆ Γεωργίας (Ἡπίτη 15).

Ὁ Ὑπουργὸς

Α. ΔΟΞΙΑΔΗΣ

ΟΙΚΟΣ ΓΕΝ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
"Α Γ Κ Υ Ρ Α,"

Τμήμα ἐκδοτικόν. Τακτικαὶ ἐκδόσεις τῶν μεγαλειτέρων ἐπιτυχιῶν τῆς ξένης καὶ Ἑλληνικῆς Φιλολογίας.

Τμήμα τυπογραφικόν. Τὰ μεγαλιέτερα τυπογραφικὰ μηχανήματα τῆς Ἀνατολῆς. Καλλιτεχνικὰ τυπογραφικὰ ἐργασία παντὸς εἶδους.

Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

AU PRINTEMPS

Δ. & Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΛΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατάστημα

Γυναικείων Εἰδῶν

Ἀσπρόροονζα διὰ προῖκα

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ & ΣΙΑ

ΟΛΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι Χαρτοπολεῖον

Ἐπισκεπτήρια στιγμαίως